
ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Mezinárodní licenční smlouvy

PLZEŇ 2012

Marie Štruncová

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

STUDIJNÍ PROGRAM PRÁVO A PRÁVNÍ VĚDA, OBOR PRÁVO

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Mezinárodní licenční smlouvy

ZPRACOVALA: Marie ŠTRUNCOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE: JUDr. Petr DOBIÁŠ, Ph.D.

PLZEŇ 2012

*Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma:
„Mezinárodní licenční smlouvy“ zpracovala samostatně, a že
jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala,
způsobem ve vědecké práci obvyklým.*

31. března 2012

Děkuji vedoucímu své diplomové práce
JUDr. Petru Dobiášovi Ph. D.
za jeho odborné názory a metodickou pomoc
při tvorbě tohoto díla.

*Děkuji svým **rodičům** a ostatním členům rodiny*
za velkou podporu a pochopení po dobu psaní této práce
i celého mého dosavadního studia.

*Děkuji svému **příteli** Petrovi*
za jeho neutuchající víru ve mě.

OBSAH

ZADÁNÍ

PROHLÁŠENÍ

PODĚKOVÁNÍ

OBSAH

ÚVOD.....	10
1. LICENCE A LICENČNÍ SMLOUVA.....	12
1.1 POJEM LICENCE A LICENČNÍ SMLOUVA.....	12
1.2 VYMEZENÍ SOUVISEJÍCÍCH POJMŮ.....	13
1.3 DŮVODY UZAVÍRÁNÍ LICENČNÍCH SMLUV.....	17
1.4 TYPY LICENČNÍCH SMLUV.....	18
1.4.1 PATENTOVÁ LICENCE.....	18
1.4.2 ZNÁMKOVÁ LICENCE.....	18
1.4.3 LICENCE NA KNOW-HOW.....	19
1.4.4 SMÍŠENÁ LICENCE.....	19
1.4.5 VÝLUČNÁ LICENCE.....	20
1.4.6 NEVÝLUČNÁ LICENCE.....	20
1.4.7 KŘÍŽOVÁ LICENCE.....	20
1.4.8 SDRUŽENÁ LICENCE.....	21
1.4.9 AKTIVNÍ A PASIVNÍ LICENCE.....	21
1.4.10 SMLUVNÍ LICENCE.....	21
1.4.11 NUCENÁ LICENCE.....	22
1.4.12 ZÁKONNÁ LICENCE.....	22
1.4.13 NABÍDKA LICENCE.....	23
1.4.14 MLČKY POSKYTNUTÁ LICENCE.....	23
1.4.15 LICENCE NA PŘIHLÁŠKU NEHMOTNÉHO STATKU.....	23
1.4.16 SUBLICENCE.....	24
1.5 OBSAH LICENČNÍ SMLOUVY.....	24
1.5.1 SMLUVNÍ STRANY.....	24
1.5.2 PŘEDMĚT LICENČNÍ SMLOUVY.....	24
1.5.3 ROZSAH VÝKONU PRÁVA.....	25
1.5.4 ÚZEMNÍ ROZSAH.....	26
1.5.5 MAJETKOVÁ PROTIHODNOTA.....	26
1.5.6 DALŠÍ UJEDNÁNÍ.....	26
1.5.6.1 PLATNOST.....	27
1.5.6.2 DOLOŽKY.....	27
1.6 FORMA LICENČNÍ SMLOUVY.....	28
1.7 UKONČENÍ LICENČNÍ SMLOUVY.....	28
2. MEZINÁRODNÍ LICENČNÍ SMLOUVA.....	29
2.1 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA.....	29
2.2 PRÁVNÍ REŽIM MEZINÁRODNÍCH LICENČNÍCH SMLUV.....	30
2.3 SOUVISEJÍCÍ MEZINÁRODNÍ SMLOUVY.....	33
2.4 VYBRANÉ SOUVISEJÍCÍ MEZINÁRODNÍ INSTITUCE.....	37
2.5 VYBRANÉ SOUVISEJÍCÍ NESTÁTNÍ INSTITUCE.....	38

3. SMLOUVY SOUVISEJÍCÍ	40
3.1 DOHODA O UTAJENÍ	40
3.2 OPČNÍ SMLOUVA	41
3.3 SMLOUVA O PRÁVU PRVNÍHO ODMÍTNUTÍ.....	44
3.4 SMLOUVY PODOBNÉ.....	45
4. SOFTWAREOVÉ LICENCE.....	48
4.1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY	48
4.2 ODLIŠNOSTI SVĚTA INOFRMAČNÍCH TECHNOLOGÍ	49
4.2.1 SPECIFICKÉ ZPŮSOBY UZAVÍRÁNÍ LICENČNÍCH SMLUV.....	50
4.2.1.1 SHRINK-WRAP	51
4.2.1.2 CLICK-WRAP.....	52
4.2.1.3 BROWSE-WRAP	52
4.2.2 ZPŮSOBY DISTRIBUCE	53
4.3 SOFTWAREOVÉ LICENCE.....	55
4.3.1 FREE SOFTWARE	55
4.3.1.1 VŠEOBECNÁ VEŘEJNÁ LICENČNÍ SMLOUVA GNU	56
4.3.1.2 BERKELEYSKÁ DISTRIBUCE SOFTWARE	56
4.3.2 FREeware	57
4.3.3 COPYLEFT	57
4.3.4 SHAREWARE	58
4.3.5 DEMOVERZE	58
4.3.6 ADWARE	59
4.3.7 TZV. OEM SOFTWARE.....	59
4.4 PROBLEMATIKA PIRÁTSTVÍ.....	61
4.4.1 ZPŮSOBY NELEGÁLNÍHO ZACHÁZENÍ	62
4.4.2 OTÁZKA ODPOVĚDNOSTI.....	64
4.5 PRÁVNÍ REŽIM SOFTWAREOVÝCH LICENCÍ.....	66
5. MOŽNOSTI ŘEŠENÍ SPORŮ	68
5.1 VYBRANÁ SOUVISEJÍCÍ JUDIKATURA.....	69
6. PŘÍKLADY LICENČNÍCH SMLUV.....	72
6.1 BĚŽNÉ TYPY LICENČNÍCH SMLUV	72
6.2 LICENČNÍ SMLOUVY K SOFTWARE.....	75
ZÁVĚR.....	80
RESUMÉ.....	81
SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ	82

ÚVOD

Motto: “Zákon má být stručný, aby si jej nezkušení lidé snáze zapamatovali.” [Lucius Annaeus Seneca]

Téma této diplomové práce je licenční smlouva jako nástroj nakládání s nehmotnými statky v mezinárodním obchodním styku. Autorka se v první části práce věnuje výčtu nehmotných statků, duševního vlastnictví a způsoby nakládání s nimi. Podrobně se v ní seznámíme s pojmem licenční smlouva a s jejími obsahovými náležitostmi. Pod drobnohled se v této části práce dostává hlavně předmět licenční smlouvy, který, jako nejdůležitější součást licenční smlouvy, je třeba vždy pečlivě vymezit.

Po uvedení do obecné problematiky se zabýváme licenční smlouvou s mezinárodním prvkem. Doba, ve které žijeme, si žádá stálý pokrok vpřed. Díky informačním technologiím se svět zrychluje a zrychluje se tím obchodní styk nejen mezi teritoriálně blízkými obchodními partnery, ale i v rámci celého světa. Přes nezpochybnitelnou důležitost těchto transakcí, díky kterým funguje ekonomika většiny vyspělých států světa, neexistuje mezinárodní unifikovaná přímá úprava licenčních smluv. Úprava kolizního charakteru, nebo obecná úprava práv k nehmotným statkům v mezinárodních nebo unijních normách není vždy dostatečná, což budete moci sami posoudit. Práce se poté věnuje právě právnímu režimu mezinárodních licenčních smluv.

Autorka se ve své diplomové práci s názvem *Mezinárodní licenční smlouvy* rozhodla věnovat i softwarovému právu, a to z toho důvodu, že uzavírání mezinárodních licenčních smluv v této oblasti je záležitostí téměř každého z nás. Protože jen málokdo si uvědomuje, s kolika ujednáními vlastně téměř denně při práci na počítači a s internetem přichází do styku. I v době takového pokroku je stále ještě v podvědomí některých lidí, že software musí být nahrán na disketu, CD příp. jiném

datovém nosiči a musí být zakoupen ve specializovaném obchodě. Přitom takové CD si můžete koupit téměř kdekoli (dokonce i v hračkářství, moderněji pak v tom internetovém). Spolu s anonymitou internetu a neuvěřitelným množstvím nelegálního software dostupného volně ke stažení na různých webových stránkách, dochází k tomu, že takový program nainstalují a s jeho licenčními podmínkami souhlasí i malé děti, které mnohdy umí s počítačem zacházet lépe, než jejich rodiče. Ty pak nízká povědomost o licencování software může snadno postavit do nelehké právní situace.

V neposlední řadě v tomto autorském díle nalezneme i možnosti řešení sporů v otázce mezinárodních licenčních smluv, kde se autorka věnuje zejména mezinárodnímu rozhodčímu řízení. A nakonec uvádí i pár příkladů funkčních licenčních smluv a licenčních smluv k software.

Autorka si dala za cíl upozornit na postavení softwarových licencí v kontextu mezinárodních licenčních smluv. Protože si stále ještě příliš málo lidí uvědomuje, že si za své peníze nekupují počítačový program, ale pouze uživatelská práva k němu.

1. LICENCE A LICENČNÍ SMLOUVA

1.1 POJEM LICENCE A LICENČNÍ SMLOUVA

Pod pojmem licence rozumíme povolení, oprávnění, svolení k užití něčeho.¹ Je to v naprosté většině případů následek oboustranně konsensuálně uzavřené licenční smlouvy (problematice tzv. nucených a zákonných licencí se budeme blíže věnovat v kpt. 1.4). Poskytnutí licence znamená svolení k využití předmětu práva k výsledku duševní činnosti. „Osoba, příjemce, může díky udělení licence realizovat činnost, kterou volně realizovat nemůže, aniž by porušila příkaz státního orgánu nebo narušila právo určité jiné osoby.“² Nedochozí zde k převodu práva majetkové povahy, avšak pouze k nabytí práva užití tohoto práva. V podstatě se jedná o nakládání s vlastnictvím někoho jiného za účelem vlastního prospěchu a dosažení zisku za úplatu za poskytnutí licence (svolení k užití) k tomuto vlastnictví³. V tomto směru bychom pro lepší názornost a snazší pochopení dané problematiky mohli přirovnat licenční smlouvu například ke smlouvě nájemní⁴. Po uzavření nájemní smlouvy k nemovitosti nezískává nájemce právo s nemovitostí volně disponovat. Nemůže ji zcizit (prodat, darovat atd.), nemá možnost ji zatížit zástavním

¹ ABZ.cz: slovník cizích slov. [online]. [cit. 2012-01-21].

Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/licence>

² ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-807-3575-625, str. 477.

³ Záměrně zde není užíváno slovo **majetek**, protože se toto slovo může zdát zavádějící a příliš odkazující na hmotnou podobu majetku jako takového. Na základě prostudované literatury se autorka přiklonila k výstižnějšímu termínu – **vlastnictví**.

⁴ Dříve panoval také názor o blízkosti se smlouvou kupní. Toto bylo vyvráceno kvůli neexistenci převodu vlastnictví – viz např. BOHÁČEK, Martin. *Národní knihovna knihovnická revue / Národní Knihovna ČR: Licenční smlouvy ve vztahu ke knihovnám*. Národní knihovna ČR, 2001, roč. 2001, č. 4. ISSN 1214-0678, str. 242 - 265. Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/NKKR0104/0104242.html>: „Podle starších pojetí, když ještě nebyla zkušenost s tímto tehdy novým fenoménem, byla licenční smlouva chápána někdy jako podtyp kupní smlouvy. Licenční smlouva ovšem kupní smlouvou být nemůže. Především se kupní smlouva týká jen prodeje věcí - tedy hmotných předmětů movitých a nemovitých a podniku jako věci hromadné. Předmětem licence není věc, ale nehmotný statek. Dále je obsahem licence jen poskytnutí svolení, aniž by se převádělo samo absolutní právo, zatímco předmětem kupní smlouvy je právě převod vlastnictví k věci. U licence tedy dochází jen ke konstitutivnímu úkonu (jejím udělením se u nabyvatele nově zakládá - konstituuje - užívací právo k nehmotnému statku), zatímco u kupní smlouvy dochází k úkonu translativnímu, tj. k převodu práva.“

právem apod. Zkrátka může ji pouze užívat, a to za úplatu – nájemné. Pokud vyprší platnost nájemní smlouvy, nebo je ta předčasně ukončena, pronajímatel může poskytnout právo k užívání nemovitosti dalšímu nájemci. Může ho poskytnout i více nájemcům najednou, pokud to předmět smlouvy (tedy v tomto případě nemovitost) dovoluje. Analogicky takto tedy můžeme chápat i smlouvu licenční.

„Licence je vlastně nejstarší formou⁵, jíž se projevuje dělba práce ve vědě a technice. Původně se licence týkaly především využití vynálezů chráněných patenty, zatímco v současné době jsou předmětem licencí rovněž výrobní zkušenosti, zajištění strojů, surovin apod. [...] Nákup licence umožňuje mimo jiné využití známky a dobrého jména zahraniční firmy, rozšíření zkušeností v oboru a snížení rizika průmyslově právních kolizí.“⁶

Jak říká Telec (2002) ve své publikaci, nehmotné statky se užíváním nespotebovávají, licenční smlouvy tudíž hrají prvořadou roli při obchodování s nimi, jelikož nedochází ke zcizení předmětu licence. *„Takový ideální předmět může být licencován opakovaně v tomtéž čase a na tomtéž místě pro více osob.“⁷*

1.2 VYMEZENÍ SOUVISEJÍCÍCH POJMŮ

Vzhledem k poměrně komplikované problematice, kterou se zabýváme, považujeme za vhodné seznámit čtenáře nejprve s pojmy, které jsou v této práci užívány.

⁵ BOHÁČEK, Martin (2001) tamtéž: *„Licenční smlouva jako zvláštní typ smlouvy byla použita již v projektu Benátského zákona o ochraně vynálezů z roku 1474, na jehož koncepci údajně pracoval Leonardo da Vinci, takže se nejedná o zcela nový jev, avšak k širšímu rozšíření této smlouvy došlo až ve 20. století.“*

⁶ TÝČ, Vladimír. *Průmyslová a autorská práva v mezinárodním obchodě*. 1.vyd. Praha: Linde, 1997. ISBN 80-720-1102-2, str. 134.

⁷ TELEEC, Ivo. *Přehled práva duševního vlastnictví*. 1. vyd. Brno: DOPLNĚK, 2002. ISBN 80-723-9110-0, str. 95.

Čada (2005) shledává licenční smlouvu jako nejčastější prostředek legálního transferu nehmotných statků⁸. „*Nehmotný statek lze pojmově vymezit jako statek vytvářený konkrétním duševním obsahem, jehož objektivní výraz je způsobilý být předmětem společenských vztahů, aniž by bylo třeba jeho ztělesnění v hmotné podobě.*“⁹ Nehmotný statek ze své podstaty nemůže být fyzicky uchopitelný. Přesto, aby se mohl stát předmětem práva a právních vztahů, musí být zachycen (vyjádřen) v podobě, která je uchopitelná lidskými smysly (zvuk, obraz, popis, prototyp, vzor apod.). V zákoně č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník v platném znění (dále jen „občanský zákoník“) nalezneme v ust. § 118 odst. 1 že: „*Předmětem občanskoprávních vztahů jsou věci, a pokud to jejich povaha připouští, práva nebo jiné majetkové hodnoty.*“, přičemž ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod v platném znění (dále jen „Listina“) v ust. § 32 odst. 1 přímo stanoví, že: „*Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem.*“. Z citovaného tedy vyplývá, že práva k výsledkům tvůrčí činnosti mohou být předmětem občanskoprávních vztahů, a jsou chráněna zákonem. V zavedené praxi se těmto právům k výsledkům tvůrčí činnosti říká práva duševního vlastnictví, práva průmyslového vlastnictví, práva autorská a práva příbuzná¹⁰. Práva průmyslového vlastnictví u nás upravuje zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „obchodní zákoník“). Práva autorská pak zákon č. 121/2000Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „autorský zákon“). Netypové licenční smlouvy, které nemají obchodní povahu a netýkají se přitom autorských děl, se pak řídí ustanoveními občanského zákoníku.

⁸ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005. Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 80-7179-879-7, str. 268.

⁹ KNAP, Karel. *Práva k nehmotným statkům*. 1.vyd. Praha: Codex, 1994. ISBN 80-901-1853-4, str. 11.

¹⁰ ELIÁŠ, Karel, Josef BEJČEK a Petr HAJN. *Kurs obchodního práva: obecná část: soutěžní právo*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007. Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-1795-834, str. 528.

„Jednotlivé předměty těchto práv pak lze uspořádat do systémů, přičemž předměty nelze zaměňovat za práva k těmto předmětům (např. patent je osobně-majetkovým výlučným právem k biotechnologickému vynálezu, který je takovým předmětem průmyslového vlastnictví. ...“¹¹

Kučera (2004) uvádí, že „nehmotný statek“, jako předmět subjektivního práva k nehmotnému statku, „musí být právním řádem vytvořen [...]“¹². Opírá tento názor o skutečnost, že např. vlastnické právo, jako subjektivní právo k věci hmotné, je také vytvořeno právním řádem. Upozorňuje tedy na územní omezenost takového nehmotného statku (vytvořeného určitým právním řádem) s důrazem na skutečnost, že „neexistuje taková kolizní norma, která by zásadně umožňovala vstup práva k nehmotnému statku do oblasti jiného právního řádu. Toto subjektivní právo a jeho ochrana tak zůstávají zásadně omezeny jen na oblast právního řádu, na jehož základě toto právo vzniklo.“¹³ Naproti tomu Telec (1997) ve svém článku zabývajícím se nehmotnými statky tvrdí, že „jejich jsoucno není odvozeno z právního řádu, nicméně nakládání s nimi již bývá právem předurčeno“¹⁴. S tímto názorem také souhlasíme. Nehmotné statky by se neměly jevit jako územně omezené. Jejich autor (vynálezce apod.) zůstává autorem napříč celým světem, napříč všemi právními řády. Připouštíme, že se může lišit úprava jejich ochrany, ačkoliv se cestou mezinárodních smluv jejich ochrana postupně unifikuje (viz kpt. 2.3). Ale samotná existence nehmotného statku na právním řádu státu nezávisí.

¹¹ ELIÁŠ, Karel, Josef BEJČEK a Petr HAJN. *Kurs obchodního práva: obecná část: soutěžní právo*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-1795-834, str. 528.

¹² KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 6. opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2004. ISBN 80-723-9167-4, str. 281.

¹³ Tamtéž, str. 282.

¹⁴ TELEEC, Ivo. O nehmotných statcích a duševním vlastnictví. PR, 1997, č.11, str. 550.

Telec (1994), ve své publikaci¹⁵ uvedl následující členění objektivních práv duševního vlastnictví:

A. Tvůrčí právo (právo tvorby) duševního vlastnictví

(osobní a majetková ochranná práva ideálních předmětů duševního vlastnictví jako výsledků tvorby fyzických osob)

1. Tvůrčí právo průmyslového vlastnictví

1.1 patentové právo

1.2 vzorové právo

1.2.1 právo užitečných vzorů

1.2.2 právo průmyslových vzorů

1.3 právo topografií polovodičových výrobků

1.4 šlechtitelské právo

1.5 právo zdravotnických a rostlinolékařských metod

1.6 jiná tvůrčí práva průmyslového vlastnictví nepožívající zákonné ochrany (např. objevitelské právo)

1.7 popř. zlepšovatelské právo)

2. Tvůrčí právo jiného než průmyslového vlastnictví

2.1 právo autorské

2.2 právo uměleckých výkonů

B. Obchodní (netvůrčí) právo duševního vlastnictví

(majetková ochranná práva ideálních předmětů duševního vlastnictví jako výsledků obchodní, hospodářsko-technické, provozní a obdobné činnosti fyzických a právnických osob)

1. Obchodní apod. (netvůrčí) právo průmyslového vlastnictví

1.1 právo na označení

1.1.1 firemní právo

1.1.2 známkové právo

1.1.3 právo na označení původu výrobků

1.1.4 jiná práva na označení, nepožívající zákonné ochrany (např. právo názvů provozoven, názvů podílových fondů a jiných rozlišujících označení)

1.2 právo náležející k podniku

1.2.1 firemní právo (viz též ad 1.1.1)

1.2.2 právo obchodního tajemství

1.2.3 jiná práva náležející k podniku nepožívající zákonné ochrany (např. právo důvěrných informací, právo know-how – průmyslových, obchodních nebo vědeckých znalostí a zkušeností a výrobně technických poznatků)

1.3 popř. zlepšovatelské právo)

2. Obchodní apod. (netvůrčí) právo jiného než průmyslového duševního vlastnictví

2.1 zvukově záznamové právo

2.2 rozhlasové a televizní právo

Práva k takovýmto předmětům práv duševního vlastnictví lze dělit na práva osobní a práva majetkové povahy (příp. smíšená). Typickým osobním právem je právo autora na autorství, právo vynálezce být uveden na patentové listině aj. Typickým majetkovým právem je právo dispoziční, tedy právo s právy k předmětu duševního vlastnictví nakládat – převést je, zastavit – ale úplně nejtypičtěji uzavřít smlouvu o právu užívat je – smlouvu licenční.

¹⁵ TELEC, Ivo. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 1994. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 82. ISBN 80-857-6511-X, str. 40-41.

1.3 DŮVODY UZAVÍRÁNÍ LICENČNÍCH SMLUV

Licenční smlouvy, jako typický nástroj pro nakládání s právy k nehmotným statkům, se uzavírají z rozličných důvodů. Tyto důvody mohou spočívat v expandování tedy poskytnutí nehmotného statku k produkci výrobků na jiném území, a to z důvodu méně náročného trhu, ekonomičtější výroby, případně kvůli regulaci právním řádem daného státu (např. nemožnost výrobek dovážet apod.). I Friedland (2002)¹⁶ spatřuje uzavření licenční smlouvy jako vhodný způsob vstupu na cizí trh. Dalším důvodem může být urychlení výzkumu či vývoje, kdy je možnost výhod pro obě strany – buď nabízející (poskytovatel) licence nemá další prostředky pro pokračování výzkumu (příp. se dlouho nemůže „hnout z místa“), nebo akceptant (nabyvatel) licence potřebuje daný nehmotný statek pro svůj vlastní rozvoj. Jedním z dalších důvodů je nemožnost (ekonomická či personální) plného využití nehmotného statku nabízejícím. V takovém případě je mnohdy lepší mít zisky z licencovaného předmětu, než žádné (příp. minimální). Čada (2005) uvádí i další důvody pro uzavírání licenčních smluv: *“Bylo by nesprávným zjednodušením domnívat se, že jediným důvodem a smyslem licenčních smluv je pro poskytovatele předat a pro nabyvatele úplatně získat povolení k využívání chráněného řešení nebo chráněného označení pro rychlé osvojení si výroby nového výrobku, zařízení či technologie. Důvodem může být reklama nebo konkurenční výhoda na konkrétním segmentu trhu [...] k prodeji licence jsou vedeny samostatné výzkumné kanceláře, instituty, univerzitní pracoviště, nebo samostatně pracující vynálezci, kteří nedisponují výrobní základnou [...]”*¹⁷. V neposlední řadě může být jedním z důvodů uzavření

¹⁶ „Thus, the licensor can enter a foreign market without making a large investment in capital equipment and personnel. By avoiding foreign production and marketing costs, the licensors royalties are equivalent to net profits. In effect, the license arrangement allows the licensor to avoid many of the risks associated with entrance to a new market.” FRIEDLAND, Jerold A. *Understanding international business and financial transactions*. Newark, NJ: LexisNexis, 2002. Understanding series (New York, N.Y.). ISBN 08-205-5698-X, str. 216.

¹⁷ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005. Právní učebnice (C.H. Beck). ISBN 80-7179-879-7, str. 269.

licenční smlouvy také řešení sporu (např. z ohrožování známkové licence¹⁸ apod.). V takovém případě však v rámci mimosoudního řešení mohou být podmínky licence velmi nevýhodné.

1.4 TYPY LICENČNÍCH SMLUV

Typů licenčních smluv rozeznáváme vcelku velké množství a rozlišujeme je podle kritérií. Vybrané typy si rozebereme více.

Rozehnalová (2010)¹⁹ rozeznává druhy licenčních smluv z pohledu předmětu licence (patentové, známkové, licence na know-how a smíšené) a z pohledu rozsahu poskytovaných práv (výlučné, nevýlučné, křížové). Malý (2002)²⁰ pak rozeznává ještě další druhy.

1.4.1 PATENTOVÁ LICENCE

Předmětem patentové licence je patent nebo patentový vynález. Licence je udělována pro výrobky nebo určitý výrobní postup. Předpokladem existence licence je absolutní právo poskytovatele k předmětu licenční smlouvy.

1.4.2 ZNÁMKOVÁ LICENCE

Práva k zavedené ochranné známce jsou velmi žádaný obchodovatelný produkt. V některých zemích je možné udělení známkové licence pouze při tzv. vázaném převodu spolu s podnikem, a to kvůli ochraně proti klamání zákazníků (mohl by být zmaten, kde a kým se tedy výrobek vlastně vyrábí). Součástí známkové licence bývají ujednání o ochraně dobrého jména (tzv. goodwill) poskytovatele. Její udělení nebývá výlučné,

¹⁸ Známková licence viz kpt. 1.4.2.

¹⁹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-807-3575-625, str. 477 – 478.

²⁰ MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-320-5, str. 74 - 80

naopak se využívá vysokého zájmu o kvalitní ochrannou známku k zavedení výrobku.

1.4.3 LICENCE NA KNOW-HOW

Jedná se o tzv. nepravou licenci. Jejím předmětem je právo, které není průmyslově chráněné – know-how²¹ – a není mu tudíž poskytnuta žádná speciální ochrana, jak je tomu u absolutních práv (např. k patentu). Z tohoto důvodu je vhodné věnovat tomuto typu smlouvy náležitou pozornost. *„Při rozlišování na licenční smlouvy pravé a nepravé je rozhodující povaha nehmotného statku, resp. jeho ochrany. Je však nutno si uvědomovat, že know-how je chráněno v rámci ochrany proti nekalé soutěži [...] i když je to jen negativní ochrana realizující se až při porušení práva.“*²² Smlouvy o know-how se zpravidla uzavírají mimo pravé licenční smlouvy. Také je v tomto případě více než vhodné uzavřít předem tzv. dohodu o utajení (viz kpt. 3.1) nebo opční smlouvu (kpt. 3.2). Cena za poskytnutí know-how je nižší, ačkoliv se zpravidla uzavírá jako licence výlučná (znalost know-how se rovná znalosti obchodního tajemství; čím více lidí obchodní tajemství zná, tím více ztrácí svou hodnotu a je nákladnější ho udržovat tajné).

1.4.4 SMÍŠENÁ LICENCE

V samotné smíšené licenci je sjednáno nejen právo k užívání nehmotného statku v rámci pravé licence, ale také např. zaškolení pracovníků, technická podpora, zvláštní suroviny či postupy. V takovém případě poskytovatel licence přebírá odpovědnost za bezvadný chod zařízení s licencí, pouze pokud v něm pracují jen takto vyškolení pracovníci stanovenými postupy. V případě sdružené smíšené licence je

²¹ „Termínem know-how je označován soubor nezveřejněných technologických znalostí a zkušeností nutných k určitému technologickému procesu. Know-how se neregistruje. Z tohoto důvodu je nutné, aby informace splňovaly určitá technická a zajímavá kritéria (neveřejnost, podstatnost, odentifikovatelnost);“ Rozehnalová (2010).

²² MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-320-5, str. 74.

pak např. s patentovou licencí poskytnuta i licence známková i licence na know-how.

1.4.5 VÝLUČNÁ LICENCE

Výlučná, výhradní nebo exkluzivní licence je taková, díky které je oprávněn k užití nehmotného statku jen jeden, výhradní, nabyvatel. Poskytovatel se vůči němu zaváže, že neposkytne předmět smlouvy žádnému jinému nabyvateli, ani ho nebude užívat sám (plná výhradní licence). Může být sjednáno právo poskytovatele předmět dále osobně užívat (jedinečná či sólová licence). Výhradní licence se vždy vztahuje k nějakému území či způsobu využití. Ve zvolené zemi musí být možnost udělení výhradní licence. „*V některých zemích je výlučná licence neplatná, protože omezuje na daném území soutěž ostatních konkurenčních firem [...]*“²³, pokud tedy poskytovatel odmítne udělení další licence, může si konkurence licenci tzv. vynutit (viz kpt. 1.4.11). V zemích EU může být udělení výhradní licence omezeno zákazem rozdělování trhu (kartel).

1.4.6 NEVÝLUČNÁ LICENCE

Nevýlučná licence je nazývána licencí jednoduchou. Nabyvatel licence má právo užívání práv k nehmotnému statku spolu s dalšími nabyvateli licence na stejném území nebo ve stejném způsobu užití. I poskytovatel sám může svá práva dál svobodně užívat bez sjednávání speciální doložky (jako u jedinečné licence) i je dál poskytovat dalším nabyvatelům. Typicky nevýlučné jsou softwarové licence.

1.4.7 KŘÍŽOVÁ LICENCE

Křížovou licencí (cross license) nazýváme takovou, která je poskytnuta oběma stranami navzájem. Místo peněžitého plnění je tedy dána

²³ MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-320-5, str. 76.

majetková protihodnota ve formě jiné licence. Obě strany jsou si vzájemně poskytovateli i nabyvateli. Takový vztah může být výhodný zejména v případě probíhajících výzkumů, spolupráce dvou pracovišť, případně také u narovnání sporu.

1.4.8 SDRUŽENÁ LICENCE

Označení sdružená licence (package license) se užívá v případě poskytování práva užívání k více nehmotným statkům (např. více patentům) najednou. Mohou být buď vzájemně odlišené se samostatně stanovenými podmínkami licence, nebo mohou spolu souviset. V takovém případě se podmínky vztahují k celému svazku (např. patenty chránící kompletní technologii). Sdružená licence může podle Malého narazit na problém se zákazem kartelových dohod. Poskytovatel nemůže nabyvatele nutit k tomu, aby uzavřeli sdruženou licenci, natož pak když je ve významném (monopolním) postavení. Ochrana proti podezření z kartelu spočívá ve výhodnosti celého balíku licencí sdružených do jedné oproti „nákupu“ zvlášť a prohlášení nabyvatele o možnosti volby.

1.4.9 AKTIVNÍ A PASIVNÍ LICENCE

Toto rozdělení vychází z čistě ekonomického posouzení licenčního vztahu. Aktivní licence vychází ze strany poskytovatele, který aktivně poskytl předmět smlouvy a bude z něj mít nadále užitek. Pasivní licenci vlastní naopak nabyvatel, který za licenci zaplatil a tím ji pasivně přijal. Případné zisky už neplynou z čistě licenčního vztahu.

1.4.10 SMLUVNÍ LICENCE

Smluvní jsou všechny typy licencí, které jsou uzavřeny na základě nějaké dohody (smlouvy) dvou (případně více) stran. Smluvní licence mohou být úplatné (kdy je poskytována určitá majetková protihodnota) či bezúplatné (zdarma, ale je nutné jejich uzavření kvůli licenčním

podmínkám zájmu chráněného zákonem – bezúplatné licence jsou typické pro softwarové licence typu freeware). Smluvní licence je nejčastěji se vyskytujícím typem licencí v mezinárodním obchodě.

1.4.11 NUCENÁ LICENCE

Nucenou licencí označujeme licenci, kterou uděluje soud nebo jiný oprávněný orgán, pokud jsou k tomu řádné důvody. Může jít například o nevoli poskytovatele udělit jinou, než výhradní licenci ve státě, ve kterém jsou výhradní licence neplatné kvůli ochraně trhu. V České republice jsou nucené licence možné pouze v oblasti průmyslových práv a uděluje je patentový úřad. Důvodem v takovém případě je nevyužívání patentu či vynálezu a děje se tak až po uplynutí tzv. karenční lhůty. Tato lhůta nemusí být dodržena v případě veřejného zájmu (např. určitý lék). V oblasti autorských práv najdeme podobný institut – tzv. úřední licenci ministerstva kultury na překlad děl cizích státních příslušníků. Nucená licence samozřejmě neznamená licenci bez patřičné majetkové protihodnoty. Strany musí své závazky vyrovnat. *„V České republice bylo žádáno o nucenou licenci v moderní historii pouze jedenkrát a důvody byly převážně ekonomického charakteru, takže nepostačovaly pro příznivé rozhodnutí o žádosti [...] udělování nucených licencí je výjimečným počinem. Většina států také tak s tímto institutem zachází.“*²⁴

1.4.12 ZÁKONNÁ LICENCE

Pro zákonnou licenci není třeba zvláštního svolení či jakéhokoliv jednání ze strany poskytovatele. Ustanovení tohoto druhu licence vyplývá totiž přímo ze zákona. V České republice zákonnou licenci zná autorský zákon ust. §29 a násl. Zákonnou licencí je např. úřední a zpravodajská licence (§34), knihovní licence (§37), licence pro zdravotně postižené (§38)

²⁴ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 80-7179-879-7, str. 73.

a v neposlední řadě i tzv. citace (§31), které jsou hojně užívány v případě tvorby absolventských a jiných autorských prací, tuto nevyjímaje.

1.4.13 NABÍDKA LICENCE

Majitel patentu může kdykoliv veřejně učinit tzv. nabídku licence. V České republice se tak děje pouze u vynálezů. Majitel patentu před určeným orgánem závazně prohlásí, že nabízí poskytnutí licence. Kdokoliv pak písemně tuto nabídku přijme a zaplatí úplatu, stává se nabyvatelem nabízené licence.

1.4.14 MLČKY POSKYTNUTÁ LICENCE

Licence poskytnutá mlčky je taková licence, která je uzavřena pouhým konkludentním jednáním (tedy jednáním, které jednoznačně dokazuje vůli smluvní strany smlouvu uzavřít). Institut mlčky poskytované licence existuje z důvodu právní jistoty. Pokud poskytovatel výrobní licence mlčky souhlasí i s distribucí výrobků, pak není možné nabyvatele nařknout z neoprávněného zásahu do práv duševního vlastnictví v případě, že s pokračováním této činnosti nesouhlasí. Zde naopak použije běžné způsoby ukončení licenční smlouvy. Mlčky poskytnutá licence je např. i tzv. shrink-wrap licence u software (viz kpt. 4.2.1.1).

1.4.15 LICENCE NA PŘIHLÁŠKU NEHMOTNÉHO STATKU

Pokud nehmotný statek ještě není přihlášen k ochraně, nelze ho stanovit jako předmět pravé licenční smlouvy. Svým způsobem se tedy licence na přihlášku nehmotného statku podobá smlouvě o know-how a je nutné na ni tedy pohlížet jinak, než na běžnou smlouvu licenční. Přesto není žádnou výjimkou v jednání potenciálních smluvních stran. Mnohdy může hrozit překonání daného řešení, přitom nabyvatel by mohl poznatky již využívat a tím získat konkurenční výhodu na trhu.

1.4.16 SUBLICENCE

Možnost poskytnutí sublicence musí být vždy sjednáno v licenční smlouvě mezi poskytovatelem a nabyvatelem. Sublicence je vlastně právo dispoziční, možnost poskytovat dále licence na využití předmětu původní licenční smlouvy.

1.5 OBSAH LICENČNÍ SMLOUVY

Obsah licenční smlouvy není ani mezinárodně ani v našem právním řádu explicitně stanoven. Navíc záleží na zákonu, podle kterého se bude postupovat – zda jde o licenční smlouvu na průmyslové vlastnictví (obchodní zákoník), autorská práva (autorský zákon), nebo nechráněné neobchodovatelné předměty (občanský zákoník). Níže uvádíme nejdůležitější obsahové náležitosti smluvní licence.

1.5.1 SMLUVNÍ STRANY

Smluvní strany se u licenční smlouvy nazývají poskytovatel a nabyvatel a jsou definovány v úvodní části licenční smlouvy (preambuli). Je třeba jejich přesná identifikace a označení jejich sídla. Pokud je více spoludávatelů k nemovnému statku, předpokládá se, že všichni bez rozdílu souhlasí s uzavřením licenční smlouvy. Spolu s identifikací stran je nutné v úvodu licenční smlouvy uvést, že poskytovatel je oprávněn uzavřít tuto licenční smlouvu a způsob, jakým daný nemovný statek nabyt. Nabyvatel pak prohlašuje, že si předmět smlouvy řádně prohlédl, prostudoval a o koupi licence projevil zájem, až když mu byl detailně znám.

1.5.2 PŘEDMĚT LICENČNÍ SMLOUVY

Předmět smlouvy je nejdůležitějším ujednáním licenční smlouvy. Vždy je ho nutné konkrétně a co nejdetailněji specifikovat. Doporučuje se tak

učinit v příloze a nerozpakovat se nad délkou popisných náležitostí. Co nejvíce charakteristik, nákresy, postupy, to všechno je důležité pro jasné vymezení předmětu licenční smlouvy. Bývá to komplikované, vzhledem k charakteru nehmotných statků. Nejsložitěji se jeví uzavření licenční smlouvy na know-how, které není zákonem chráněno. Veškeré skutečnosti nejsou důležité jen pro stanovení ceny licence, ale zejména pro stanovení případné odpovědnosti za škodu. Dalším důvodem pro přesné vymezení předmětu licenční smlouvy je i časová perspektiva – smlouva se uzavírá na delší časové období a předpokládá se, že se strany i předmět smlouvy budou vyvíjet. Také pokud je licence poskytována jako smíšená, tedy spolu s např. povinným zaškolením personálu, dodávkou specifických surovin apod., je vhodné co nejpreciznější vymezení předmětu smlouvy. Případné spory z licenčních smluv vzniklé nejednoznačným vymezením předmětu smlouvy jsou nejen náročné, ale zejména nebezpečné (hrozí vyzrazení know-how apod.).

Z hlediska práva mohou být předmětem licenčních smluv veškeré nehmotné statky, které jsou uchopitelné lidskými smysly. Podle čl. 2 *Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví* podepsané 14. července 1967 ve Stockholmu se duševním vlastnictvím rozumí „*práva k literárním, uměleckým a vědeckým dílům; k výkonům výkonných umělců, ke zvukovým záznamům a k rozhlasovému vysílání; k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti; k vědeckým objevům; k průmyslovým vzorům a modelům; k továrním, obchodním známkám a známkám služeb, jakož i k obchodním jménům a obchodním názvům; na ochranu proti nekalé soutěži a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké.*“

1.5.3 ROZSAH VÝKONU PRÁVA

Ujednáním rozsahu výkonu práva se strany dohodnou na způsobu nakládání s nehmotným statkem. Rozsah může být stanoven jako výroba, distribuce, redistribuce, výroba rozmnoženin, poskytování sublicencí,

možnost vývozu do zahraničí apod. Nabyvatel licence nesmí překročit rozsah výkonu svých práv. Licenční smlouvy jsou většinou uzavírány jako nevýhradní, stejnou činnost tedy může vykonávat i více nabyvatelů stejné licence. Podle rozsahu smluvených práv k předmětu licenční smlouvy se také stanovuje cena za licenci. V rámci rozsahu výkonu práva je vhodné sjednat i práva a povinnosti obou stran.

1.5.4 ÚZEMNÍ ROZSAH

Teritoriální působnost licenčních smluv musí být stanovena licenční smlouvou. Rozsah území, na kterém platí smluvená licence, může být ryze regionální, celostátní či s výkonem práv v zahraničí. Teritoriálně výlučná licence je vždy velkou výhodou pro nabyvatele licence. Znamená to, že nemá na daném území přímou konkurenci (se stejným předmětem licenční smlouvy). Překročení územního rozsahu výkonu práv lze lehko odhalit a dovolat se odpovědnosti.

1.5.5 MAJETKOVÁ PROTIHODNOTA

Licenční smlouvy mohou být buď úplatné nebo neúplatné. Neúplatné licence jsou poskytovány zdarma. Ty úplatné pak jsou vyváženy adekvátní majetkovou protihodnotou. Nemusí to být vždy peníze. Může to být i poskytnutí křížové licence. Majetkovou protihodnotou se v tu chvíli stávají práva k jinému nehmotnému statku. Součástí smlouvy by měl být jasný výpočet úplaty za poskytnutí licence.

1.5.6 DALŠÍ UJEDNÁNÍ

Účinnost licenčních smluv na průmyslová vlastnictví vůči třetím osobám nastává zápisem licence do příslušného rejstříku. V dalších ujednáních si tedy kromě níže uvedených položek sjednávají i dobu, do které bude takovýto zápis učiněn. V případě nedodržení této doložky mají strany možnost odstoupit od smlouvy.

1.5.6.1 PLATNOST

Platnost licenční smlouvy se sjednává buď na dobu neurčitou, nebo výslovně po dobu platnosti patentu. Případně se může sjednat i smlouva na dobu určitou.

1.5.6.2 DOLOŽKY

Doložka nejvyšších výhod

může nabyvatele licence zvýhodnit oproti ostatním nabyvatelům stejné licence. Poskytovatel se v ní zaváže k nejvýhodnějším podmínkám, které jim již byly uděleny. Děje se tak buď cenovým zvýhodněním, nebo poskytnutím širšího okruhu informací, pomoci apod.

Volba rozhodného práva

je velmi důležitou doložkou mezinárodní licenční smlouvy. Strany si mohou svobodně zvolit, jakým právním řádem se bude jejich smlouva řídit. Pokud není rozhodné právo stanoveno, určuje se pomocí kolizních norem.

Rozhodčí doložka

upravuje způsob řešení případných sporů z licenční smlouvy. Nejčastěji využívané řešení je řízení před rozhodcem, protože není tak zdlouhavé a nákladné jako řízení před běžným soudem. Stále častěji využívanou možností řešení sporů se stává i využití mediace. Mediací je nesporné řešení vzniklých sporů. Využívá se zejména v případech, kdy došlo k jakémukoliv narušení komunikace mezi stranami, ale na jejich vztahu jim natolik záleží, že do něj nechtějí zasahovat autoritativním řešením sporu.

1.6 FORMA LICENČNÍ SMLOUVY

Licenční smlouva k předmětům průmyslového vlastnictví vyžaduje podle ust. §508 odst. 2 obchodního zákoníku vždy písemnou formu. Písemnou formu vyžadují i jakékoliv změny ke smlouvě, pokud si tak strany ujednaly v souladu s ust. §272 obchodního zákoníku.

Naproti tomu licenční smlouva uzavíraná podle autorského zákona vyžaduje písemnou formu podle ust. § 46 odst. 4 jen u výhradního typu licence. Obecně vzato je ale třeba vždy doporučit uzavřít písemnou formu licenční smlouvy, a to nejen kvůli vzájemnému plnění ze smlouvy, ale zejména kvůli stanovení jeho rozsahu.

1.7 UKONČENÍ LICENČNÍ SMLOUVY

Běžným způsobem končí platnost licenční smlouvy uplynutím doby, na kterou byla sjednána. Může být však ukončena i předčasně, a to výpovědí či odstoupením od smlouvy. Vypovědět lze pouze smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou nebo smlouvu na dobu určitou, ve které byla tato možnost sjednána²⁵. Častější je tedy odstoupení od smlouvy, které může být realizováno z obou stran. Důvodem pro odstoupení od smlouvy může být skutečnost, která neodpovídá předpokládanému stavu, tedy např. porušení licenční smlouvy, nenaplnění idey pro kterou byla uzavřena apod. Dalším důvodem pro ukončení platnosti odstoupením od smlouvy je např. zákaz výroby, zákaz činnosti, ukončení platnosti patentu. Smrt a změna majitele patentu důvodem k odstoupení od smlouvy není. Takovouto právní událostí nejsou dotčena práva nabyvatele licence.

²⁵ TÝČ, Vladimír. *Průmyslová a autorská práva v mezinárodním obchodě*. 1.vyd. Praha: Linde, 1997. ISBN 80-720-1102-2, str. 139.

2. MEZINÁRODNÍ LICENČNÍ SMLOUVA

2.1 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA

Mezinárodní licenční smlouva je taková licenční smlouva, která je uzavřena mezi poskytovatelem a nabyvatelem licence, kteří mají sídlo (bydliště, místo podnikání) na území různých států. Je tedy (nejen) v dnešní době jednou z nejčastěji užívaných smluv na světě. Navzdory tomu není samotná úprava mezinárodní licenční smlouvy zakotvena v žádné mnohostranné (multilaterální) mezinárodní smlouvě. Na podobě a znění smluvních ujednání se tedy musí strany vzájemně dohodnout, případně vycházet z vlastních právních řádů. To, co již je mezinárodně upraveno, je však ochrana předmětu mezinárodní licenční smlouvy. Jak jsme si uvedli v předchozí kapitole, je předmětem licenční smlouvy nehmotný statek – duševní vlastnictví, autorská práva či práva průmyslového vlastnictví – resp. práva k tomuto nehmotnému statku. Mezinárodní instituce²⁶, zabývající se danou problematikou, již v 19. stol. reagovaly na potřebu unifikované formy ochrany nehmotných statků. První multilaterální mezinárodní dohodou na poli duševního vlastnictví byla Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, uzavřená roku 1883. Následovala ji Bernská úmluva na ochranu děl literárních a uměleckých, která byla uzavřena v roce 1886. Když už byla zakotvena ochrana předmětů licenčních smluv, začal se unifikovat i způsob nakládání s nimi. Patentovatelnost a obchodovatelnost. Z novějších smluv můžeme uvést např. Dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví z roku 1994. Vybraným mezinárodním smlouvám se dále věnujeme v kapitole 2.3.

Nejčastějším druhem licenční smlouvy v mezinárodním obchodě je licence smluvní. Např. majitel patentu má ve své zemi zavedenou výrobu a distribuci svých výrobků. Chce expandovat do zahraničí, ale dovoz výrobků se mu zdá neekonomický a vybudování nové pobočky v jiné zemi

²⁶ Vybrané mezinárodní instituce viz kpt. 2.4.

pro něj není rentabilní. Nabídne tedy licenci k danému patentu. Se zájemcem se domluví na územním rozsahu licence a všech dalších náležitostech smlouvy a zahájí se výroba chráněného zboží v zahraničí. Poskytovatel licence má vůči nabyvateli odpovědnost za vady předmětu smlouvy. Tedy v uvedeném případě patentu. Zejména se tedy musí postarat, aby byl patent platný. *„Velmi diskutabilní je otázka zda nabyvatel licence může podnikat kroky na ochranu patentu, zanedbává-li je sám jeho majitel. Není-li tato záležitost upravena ve smlouvě, záleží na právu státu, kde byl patent udělen.“*²⁷

2.2 PRÁVNÍ REŽIM MEZINÁRODNÍCH LICENČNÍCH SMLUV

Rozhodným právem, kterým se bude řídit smlouva s mezinárodním prvkem, je buď právní řád některého státu, který je určen na základě kolizní normy a užití hraničního určovatele, nebo soubor mezinárodně sjednaných přímých norem. Přímé mezinárodní normy obsahují hmotně-právní úpravu práv a povinností stran a jsou přímo použitelné. Taková přímá úprava mezinárodní licenční smlouvy neexistuje. Vycházejme tedy ze skutečnosti, že jde o závazkový vztah. Strany si tedy mohou dohodnout, jakým právem se bude jejich vztah řídit a zvolit si tzv. rozhodné právo. Pokud není stranami zvolen právní řád, kterým se jejich smlouva bude řídit, je potřeba obrátit se na tzv. kolizní normy. Ty podle daných kritérií (hraničních určovatelů²⁸) určí tzv. obligační statut – podle kterého právního řádu státu se bude postupovat (neobsahují tedy samy hmotně-právní úpravu). V České republice je takovou kolizní normou zákon č.97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním (dále jen „ZMPS“), pro závazková práva ust. § 9 a násl. Týč (1997) soudí, že v případě licenčních smluv se dle §10 ZMPS použije právo, které odpovídá

²⁷ TÝČ, Vladimír. *Průmyslová a autorská práva v mezinárodním obchodě*. 1.vyd. Praha: Linde, 1997. ISBN 80-720-1102-2, str. 138.

²⁸ Hraniční určovatel = kolizní kritérium. Může to být obsah právního poměru (lex causae), státní příslušnost (lex patriae), místo bydliště (sídlo) účastníka, poloha věci (lex rei sitae), místo úkonu (lex loci actus), místo nedovoleného úkonu (lex loci delicti comissi), právo místa soudu, úřadu (lex fori), právo zvolené účastníky (lex electa).

rozumnému uspořádání vztahů, „což bude patrně nejčastěji právo poskytovatele licence.“²⁹ S tímto tvrzením autorka nesouhlasí. Příklání se spíše k názoru Kučery (2004), který říká, že „uváží-li se, že činnost toho, kdo licence využívá, je významná pro naplnění účelu licenční smlouvy a má hospodářský význam i pro poskytovatele licence, lze doporučit používat pro licenční smlouvu práva určeného podle místa sídla (bydliště) toho, kdo licence využívá (nabyvatel licence), v době uzavření smlouvy.“³⁰ Dalšími kolizními normami je pak Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřená k podpisu v Římě dne 19. června 1980 (dále jen „Římská úmluva“) a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále jen „Nařízení Řím I.“). Římská úmluva stanoví, že v případě, že nedošlo k volbě práva, řídí se smlouva právem toho státu, se kterým je v nejužším kontaktu. Obecně se pak má za to, že nejužší vztah má smlouva s tím státem, ve kterém má poskytovatel plnění své sídlo (bydliště). U licenčních smluv však lze v souladu s názorem Kučery (2004) i Dobiáše (2008) jednoznačně doporučit právo státu, ve kterém má sídlo (bydliště) ten, kdo předmět smlouvy využívá (tedy nabyvatel). „Stejně řešení lze doporučit i pro licenční smlouvy včetně licenční smlouvy nakladatelské podle autorského zákona č 121/2000 Sb. i smluv, kterými výkonní umělci, výrobci zvukového záznamu, zvukově obrazového záznamu a pořizovatelé databází udělí jinému oprávnění k užití uměleckého výkonu, zvukového záznamu, zvukově obrazového záznamu a k vytěžování nebo zužitkování obsahu databáze.“³¹ Naproti tomu smlouvu o know-how přirovnává Kučera spíše smlouvě kupní a jako rozhodné právo určuje právo sídla (bydliště) toho, kdo know-how poskytuje. Pokud licenční smlouva obsahuje smíšenou či sdruženou licenci, dochází často (a Římská úmluva to dovoluje) k tzv. štěpení smlouvy (Rozehnalová (2003)

²⁹ TÝČ, Vladimír. *Průmyslová a autorská práva v mezinárodním obchodě*. 1.vyd. Praha: Linde, 1997. ISBN 80-720-1102-2, str. 141.

³⁰ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 6. opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2004. ISBN 80-723-9167-4, str. 318.

³¹ Tamtéž.

toto nazývá „dépeçage“³²). To označuje stav, kdy pro jednotlivé části smlouvy mohou platit různé právní řády. Nejčastěji je tato problematika upravena doložkou. Avšak v praxi se s tímto moc často nesetkáme.

Úvahy nad reálnou potřebou přímé mezinárodní úpravy licenční smlouvy mohou být sporné. Autorka po prostudování související literatury váhá, zda úprava ochrany práv nehmotných statků (jako předmětů licenčních smluv) není postačující k sestavení bezproblémové licenční smlouvy s mezinárodním prvkem. Avšak přiklání se spíše k názoru, že nikoliv. Licenční smlouva má mnohá úskalí a detailnější úprava ochrany jejího předmětu není řešením, díky kterému by nedocházelo k porušování těchto práv a případným sporům. Myslíme si tedy, že pokud by vznikla unifikovaná přímo aplikovatelná mezinárodní norma upravující licenční smlouvu z tolika hledisek, jako již upravuje mnoho norem mnoho předmětů licenčních smluv, docházelo by k lepšímu toku poskytování práv k nehmotným statkům, a tím snad i k rychlejšímu a kvalitnějšímu vývoji v mnoha oblastech. Pozitivní přínos v této úpravě mohou přinést např. Zásady mezinárodních smluv UNIDROIT vypracované v roce 1994 v Římě. Případně návody vydávané mezinárodními organizacemi. Například *Světová organizace duševního vlastnictví* v roce 1977 v Ženevě vydala návod *Licensing Guide for Developing Countries* (Licenční příručka pro rozvojové země. UNIDO³³ publikovala *Guidelines for Evaluation of Transfer of Technology Agreements* (Pravidla pro posuzování smluv o převodu technologií). „Rovněž *Evropská hospodářská komise OSN* vydala právní návody *týkající se převodu know-how v oblasti strojírenství*. Vedle nich se setkáváme v této oblasti i s *kodexy chování regulujícími negociační fázi*³⁴ a *představujícími určitý vzor chování*.“³⁵

³² ROZEHNALOVÁ, Naděžda a Vladimír TYC. *Evropský justiční prostor v civilních otázkách*. Brno: Masarykova univerzita, 2003. ISBN 80-210-3054-2, str. 70.

³³ Organizace OSN pro průmyslový rozvoj

³⁴ Negociační fáze = fáze vyjednávání, tedy fáze před uzavřením smlouvy.

³⁵ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-807-3575-625, str. 479.

2.3 SOUVISEJÍCÍ MEZINÁRODNÍ SMLOUVY

Ještě v 19. století probíhala ochrana duševního vlastnictví jen na národní úrovni. Tedy pouze na území daného státu, byla teritoriálně omezená. S potřebou expandování vynálezů, patentů a vůbec výsledků duševní činnosti vzrostla potřeba rozšířit ochranu duševního vlastnictví i za hranice státu, ve kterém byla podána přihláška k ochraně. Některé státy tedy začaly uzavírat mezinárodní dohody. Nejprve to byly dohody spíše formálního charakteru. Státy se dohodly na určitém přihlašovacím řízení a na následné možnosti uznání členskými státy. V této kapitole uvedeme některé mezinárodní smlouvy související s duševním vlastnictvím, tedy předmětem licenčních smluv. Všechny uvedené mezinárodní smlouvy (pokud není uvedeno jinak) Česká republika ratifikovala³⁶.

Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (Pařížská úmluva) ze dne 20.března 1883, revidovaná, v Bruselu dne 14.12.1900, ve Washingtonu dne 2.6.1911, v Haagu dne 6.11.1925, v Londýně dne 2.6.1934, v Lisabonu dne 31.10.1958 a ve Stockholmu dne 14.7.1967 a změněná dne 2.10.1979. Byla první multilaterální úmluvou v této oblasti. Článek 1 této úmluvy označuje zavázané země jako *Unii na ochranu průmyslového vlastnictví*. Dále pak vymezuje pojmy ochrana průmyslového vlastnictví, průmyslové vlastnictví, patenty apod. Vznik této úmluvy pomohl překonat potíže obchodovatelnosti nehmotných statků, které vyplývaly z rozdílných právních řádů jednotlivých zemí a jejich úpravy dané problematiky. Nestanovuje jednotnou úpravu, ale vzájemné uznávání cizí právní úpravy a jeho postavení na roveň národní. V článku 2 je pak jasně stanoveno, že příslušníci členských států požívají ve věci ochrany průmyslového vlastnictví stejných výhod jako příslušníci vlastních států. Cizinec, který si v unijním státě zaregistruje ochranné právo má tedy stejná práva a povinnosti jako jeho občan. Dalším

³⁶ Ministerstvo zahraničních věcí: Mezinárodní smlouvy. [online]. [cit. 2012-02-22]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/mezinarodni_smlouvy/index.html

důležitým ustanovením je pak zavedení prioritního práva. Pokud občan unijního státu podá přihlášku v jednom státě, má pak lhůtu, ve které může podat přihlášku i v jiném unijním státě s tím, že se na ni pohlíží jako na podanou v době první přihlášky. Ustanovením článku 6bis pak bylo zavedeno právo na odmítnutí či zrušení zápisu nebo zákazu užívání takové ochranné známky, která vyvolává nebezpečí záměny s již známou registrovanou známkou.

Bernská úmluva na ochranu děl literárních a uměleckých (revidovaná Bernská úmluva) ze dne 9. září 1886, doplněná v Paříži 4. května 1896, revidovaná v Berlíně 13. listopadu 1908, doplněná v Bernu 20. března 1914 a revidovaná v Římě 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971. Pro oblast autorského práva je stejně důležitá jako Pařížská úmluva pro oblast práva průmyslového vlastnictví. Byla první úmluvou o autorských právech a vychází z ní řada následných souvisejících mezinárodních smluv. Do doby uzavření této úmluvy požívala i autorská práva pouze teritoriální ochrany. Významný je článek 5 revidované Bernské úmluvy, který zavádí princip asimilace, tedy zajištění vzájemného uznání zahraničních děl a rovnoprávné zacházení. Navíc čl. 8 a násl. stanoví „určitá minimální práva náležející autorovi v cizí zemi i v případě, že její právní řád tato práva vlastním státním příslušníkům neposkytuje.“³⁷. Také byla touto úmluvou garantována ochrana autorského díla ihned po jeho dokončení, tedy bez nutnosti jakékoliv registrace. Ochranná lhůta byla minimálně 50 let od smrti autora.

Madridská dohoda o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek (Madridská dohoda) ze dne 14. dubna 1891, revidovaná v Bruselu

³⁷ KASPAR, Michael. Mezinárodní organizace v oblasti duševního vlastnictví, nejdůležitější mezinárodní smlouvy, právní rámec ochrany a prosazování práv EU. In: NOVÁK, Pavel, Karel ŠINDELKA a Michael KASPAR. *Prosazování práv z duševního vlastnictví: Učební texty*. Elso group, 2007, s. 27-35. Publikace je základní učební pomůckou vzdělávacího systému projektu „Support to Enforcement of Intel: I. díl, sešit 2, str. 32.

Dostupné z: www.dusevniivlastnictvi.cz/assets/vyukove-materialy/TextyIIfinal.pdf

dne 14. prosince 1900, ve Washingtonu dne 2. června 1911, v Haagu dne 6. listopadu 1925, v Londýně 2. června 1934, v Nice 15. června 1957 a ve Stockholmu 14. července 1967. Je to zvláštní dohoda podle čl. 19 Pařížské úmluvy zabývající se pouze ochrannými známkami. Jedinou registrací u národního Úřadu pro patenty a ochranné známky a vyplněním žádosti o mezinárodní registraci podle této dohody, získal držitel ochranné známky ochranu v celé *Unii států pro mezinárodní registraci ochranné známky* a zároveň označení ®. Od národního úřadu totiž žádost putuje k Mezinárodnímu úřadu pro duševní vlastnictví v Ženevě a zde se tak, jak je (*telle-quelle*) registruje s mezinárodní platností. Oznámení o přihlášení pak putuje dotčeným národním úřadům, které kontrolují zejména možnou shodu s již zaregistrovanými známkami. Na tuto kontrolu mají vymezenou lhůtu, během které mohou podle čl. 5 dohody odmítnout zaregistrování známky v daném státě.

Všeobecná úmluva o autorském právu (WUA) ze dne 06. září 1952 v Ženevě a Protokoly č. 2 a 3 /revidovaná v Paříži dne 24. července 1971 a Dodatkový protokol č. 2/. Byla vytvořena, protože příliš striktní ustanovení revidované Bernské úmluvy neumožňovalo některým státům její ratifikaci (týkalo se zejména USA). Byla tedy podepsána úmluva WUA, která nezakládala Unii mezi členskými státy, ale státy se v ní zavázaly, že přijmou veškerá opatření k zajištění plné ochrany autorských práv podle této úmluvy. Garantovaná minimální práva jsou sice nižší, než u revidované Bernské úmluvy, ale záměrem bylo, aby se k úmluvě připojilo více států. Znatelným rozdílem je možnost ochrany v některých zemích pouze s poznámkou copyright ©, jména autora a roku prvního zveřejnění.

Smlouva o patentové spolupráci (PCT) ze dne 19. června 1970 uzavřená ve Washingtonu a Prováděcí předpis k ní, změněná v r. 1979 a 1984 a změny Prováděcího předpisu. Je také zvláštní smlouvou podle Pařížské úmluvy. Spolupráce se zde zužuje na procesní a technickou spolupráci. Sjednucuje a určuje minimální předpoklady k přihlášení patentu v členských státech. Postup se dělí do dvou fází – na úrovni

mezinárodní a národní. Výhoda řízení PCT spočívá v tom, že přihláška může být v jednom jazyce a v závěru i méně nákladná (zejména vzhledem k tomu, že pokud se při první, mezinárodní, fázi zjistí, že patent nelze přihlásit, může přihlašovatel žádost stáhnout a ušetřit si náklady na rozhodnutí na národních úrovních).

Úmluva o udělování evropských patentů (Evropská patentová úmluva - EPC) ze dne 5. Října 1973 podepsaná v Mnichově ve znění aktu revidujícího článku 63 EPÚ ze 17. prosince 1991 a rozhodnutí správní rady Evropské patentové organizace z 21. prosince 1978, 13. prosince 1994, 20. října 1995, 5. prosince 1996 a 10. prosince 1998. Úmluva vstoupila v platnost roku 1977 a napomohla vzniku Evropské patentové organizace (EPO) a Evropského patentového úřadu. Je to také zvláštní úmluva podle Pařížské dohody a vznikla k harmonizaci patentových práv a centralizaci udělování patentů mezi evropskými státy. Spolu s předchozí úmluvou upravuje tedy proces přihlášení patentu. Přednost mají ustanovení PCT, tato úmluva se tedy užije pouze subsidiárně.

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights – TRIPS) podepsané dne 15. dubna 1994 v Marakéši. Touto dohodou se státy snaží minimalizovat deformace a překážky mezinárodního obchodu a spolu s tím i podpořit ochranu duševního vlastnictví. TRIPS se odlišuje od Pařížské úmluvy, přistupuje k ochraně těchto práv jinak. Zdůrazňuje svobodu mezinárodního obchodu a prosazuje přiměřenou ochranu duševního vlastnictví. Přiměřenost je důležitá zejména proto, aby se sama ochrana průmyslových práv nestala překážkou volného obchodu. Dohoda přebírá zavedená práva s tradicí, ale dívá se na ně jinak. „Zvláštní problém představuje i v rámci TRIPs ochrana softwaru, kterou se doposud nepodařilo v mezinárodním měřítku jednotně vyřešit.“³⁸ Kaspar (2007)

³⁸ KASPAR, Michael. Mezinárodní organizace v oblasti duševního vlastnictví, nejdůležitější mezinárodní smlouvy, právní rámec ochrany a prosazování práv EU. In: NOVÁK, Pavel, Karel ŠINDELKA a Michael KASPAR. *Prosazování práv z duševního vlastnictví: Učební texty*. Elso group, 2007, s. 27-35. Publikace je základní učební

také upozorňuje, že existují spory o tom, zda již čl. 27 dohody TRIPS nabízí základ pro softwarové patenty a podotýká, že Německý Úřad pro patenty a ochranné známky k tomu zaujal stanovisko, že nikoliv. Podle něj software nemůže být patentovatelný, protože spočívá vždy na stejném technickém základu. Ostatně patentovatelnost software je předmětem diskuzí mezinárodních institucí ještě dnes. Vzhledem k různým aspektům je nový software posuzovaný stejně jako nové autorské dílo. Není to tedy vynález v pravém smyslu slova a je mu poskytována ochrana podle Bernské úmluvy. Ačkoliv to tak nevypadá, byla dohoda TRIPS významným krokem k vývoji evropské ochrany patentů a známek.

Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském a Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech uzavřená 20. prosince 1996 v Ženevě. Obě tyto smlouvy jsou zvláštní dohodou podle revidované Bernské úmluvy a jsou spravovány Světovou organizací duševního vlastnictví. Ve smlouvě o právu autorském již jsou zohledněny požadavky digitálních síťových medií. Určuje, který software spadá pod ochranu autorského práva a reguluje šíření a zveřejňování těchto práv.

Výčet dalších mezinárodních smluv zabývajících se právy duševního vlastnictví a jejich ochranou uvádíme v seznamu použitých pramenů.

2.4 VYBRANÉ SOUVISEJÍCÍ MEZINÁRODNÍ INSTITUCE

Světová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organisation – WIPO) byla založena v roce 1970 a sídlí v Ženevě. Klade si za cíl podporu mezinárodní spolupráce států v oblasti duševního vlastnictví. Podporuje také administrativní spolupráci souvisejících organizací. Předmětem její činnosti není jen průmyslové vlastnictví, ale také autorská práva. Spravuje řadu mezinárodních smluv, zejména

pomůckou vzdělávacího systému projektu „Support to Enforcement of Intel: I. díl, sešit 2, str. 30.

Dostupné z: www.dusevniivlastnictvi.cz/assets/vyukove-materialy/TextyIIfinal.pdf.

Pařížskou úmluvu a revidovanou Bernskou úmluvu a všechny smlouvy od nich odvozené³⁹. V současné době má dle informací autorky 182 členů. WIPO také působí jako Arbitrážní a Mediační Centrum, které je dostupné pro jednotlivce i skupiny ohledně práv duševního vlastnictví⁴⁰.

Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM) je úřad Evropské unie. Jeho kompetencí je přihlašování a správa ochranných známek, vzorů. Byl založen na základě čl. 2 Nařízení Rady (ES) č. 40/94 (Nařízení o známce Společenství) v Alicante. Tímto nařízením zavedená známka Společenství poskytuje jednotnou ochranu ve všech zemích Evropy.

Evropská patentová organizace (EPO) byla vytvořena na základě Evropské patentové úmluvy z roku 1977. Sídlí v Mnichově a není to organizace EU. Její součástí je Evropský patentový úřad (EPÚ). Ten má na starosti podporu inovace, konkurenceschopnosti a hospodářský růst.

2.5 VYBRANÉ SOUVISEJÍCÍ NESTÁTNÍ INSTITUCE

Mezinárodní sdružení na ochranu průmyslového a duševního vlastnictví (Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle – AIPPI) se sídlem ve Švýcarsku. Má za cíl rozvoj, šíření a zkvalitňování mezinárodních smluv v oblasti mezinárodní ochrany průmyslového vlastnictví.

Německé sdružení pro průmyslovou právní ochranu a autorská práva (GRUR) se sídlem v Berlíně. Jeho cílem je vědecký vývoj, rozšíření ochrany průmyslového vlastnictví i autorského práva či úprava podmínek hospodářské soutěže.

Evropský patentový institut (EPI) byl založen dle Evropské patentové úmluvy. Jeho úkolem je spolupráce s evropskou patentovou organizací a udržování kontaktu s EPÚ a dalšími souvisejícími organizacemi.

³⁹ Dohoda TRIPS není od žádné z těchto smluv odvozená a je ve správě Světové obchodní organizace (WTO).

⁴⁰ FRIEDLAND, Jerold A. *Understanding international business and financial transactions*. Newark, NJ: LexisNexis, 2002. Understanding series (New York, N.Y.). ISBN 08-205-5698-X, str. 95.

Mezinárodní asociace pro ochranné známky (International Trademark Association (INTA)) byla založena již roku 1878 několika obchodníky, kteří usilovali o silnější práva majitelů určitého označení zboží a jejich zákonnou úpravu. Dnes má členy z více než 190 zemí světa.

Výčet souvisejících institucí není v žádném případě konečný. Uvedené příklady jsou pouze pro hrubou představu o činnosti v souvislosti s duševním vlastnictvím.

3. SMLOUVY SOUVISEJÍCÍ

3.1 DOHODA O UTAJENÍ

Je obvyklé, že se zájemce, ještě před uzavřením jakékoliv smlouvy, detailně informuje o tom, co vlastně danou smlouvou potenciálně nabývá. U smluv týkajících se věcí hmotných se seznámí s jejich vlastnostmi, zhodnotí, zda tyto vlastnosti mají adekvátní ohodnocení (rozuměj cenu) a následně se rozhodne, zda smlouvu uzavře s tím nebo jiným navrhovatelem. U věcí nehmotných je tento proces poněkud složitější. Už jenom z toho hlediska, že určitý nehmotný statek, jako projev tvůrčí (nebo netvůrčí) činnosti určitého subjektu, není ve stejné podobě v nabídce několika navrhovatelů. Nehmotné statky jsou svou povahou často ojedinělé a individuální. A tato individualita je právě to, oč zájemci jde. Snaha získat nějakou licenci je vlastně snahou získat něco, co není běžným způsobem dostupné. A zvláště např. u smluv o poskytnutí know-how nebo práv k patentu je zde patrná značná snaha o zachování tajemství. Protože právě míra tohoto utajení určuje hodnotu předmětu smlouvy.

Čím je hodnota předmětu smlouvy vyšší, tím je vyšší i riziko nepoctivého jednání za účelem získání onoho tajemství bez následného uzavření licenční smlouvy k předmětu. Právě proto je vhodné před zahájením jednání o poskytnutí licence uzavřít dohodu o utajení, kde se strany detailněji dohodnou na způsobu a rozsahu potřebného utajení. Potenciální „nabyvatel se zde obvykle zavazuje, že důvěrné informace, s nimiž se seznámil, nepřístupní třetí osobě ani je nezveřejní, nevyužije pro sebe (své podnikání, pracovní úkoly), ani pro jiné podnikatele, popř. ani pro své osobní účely.“⁴¹ Dále se zaváže, že zajistí potřebnou ochranu poskytovaných informací, a že zaváže k této ochraně i všechny osoby, které by s nimi mohly přijít do styku při výkonu své činnosti (zaměstnanci, partneři apod.).

⁴¹ MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-320-5, str. 100.

Samozřejmě spolu s hodnotou utajovaných informací roste i cena za následnou licenci. I když je tedy tento typ smlouvy uzavírán většinou bezúplatně, nabyvateli licence se může velmi prodražit. Nejenom tedy cenou licence, ale i cenou nákladů vynaložených na potřebnou míru utajení daných skutečností, případně vysokými pokutami, pokud proces utajování selže. Často se tedy v doložkách licenčních smluv objevuje údaj, že si strany neposkytly žádné utajované informace.

Ochrana utajovaných informací sdělovaných při jednání o licenční smlouvě bývá upravena i přímo či nepřímo právními řády jednotlivých zemí. V České republice je tato ochrana upravena např. ust. §271 obchodního zákoníku, které stanoví, že *„jestliže si strany při jednání o uzavření smlouvy navzájem poskytnou informace označené jako důvěrné, nesmí strana, které byly tyto informace poskytnuty, je prozradit třetí osobě a ani je použít v rozporu s jejich účelem pro své potřeby, a to bez ohledu na to, zda dojde k uzavření smlouvy, či nikoli. [...]“*. Přímá úprava dohody o utajení v našem právním řádu neexistuje. Jedná se tedy o smlouvu inominátní (nepojmenovanou).

3.2 OPČNÍ SMLOUVA

Opcí se rozumí právo jednotlivce nebo skupiny osob vybrat si jednu z daných možností⁴². V souvislosti s licenční smlouvou je to tedy právo potencionálního nabyvatele licence rozhodnout se, zda licenční smlouvu uzavře, či nikoliv. Děje se tak na základě požadavku nabyvatele s cílem seznámit se nejprve např. s technologií, snahou zmapovat si trh pomocí předvýzkumu (se vzorky), případně získat nejprve povolení k výrobě licencovaného výrobku od příslušných státních orgánů. Potencionální poskytovatel licence se v případě uzavření opční smlouvy zaváže, že neposkytne licenci jiným osobám, které by mohly být nabyvateli

⁴² ABZ.cz: slovník cizích slov. [online]. [cit. 2012-01-25].
Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/opce>

konkurencí v daném oboru nebo na daném území (opční smlouvu tedy nelze uzavřít u nevýhradních licencí).

Samozřejmě takovéto čekání není bezúplatné (srov. dohoda o utajení). Naopak, cena za právo volby je většinou velmi vysoká. Poskytovateli licence tato cena zaručuje, že během čekání na rozhodnutí nabyvatele, nebude přicházet o zisky z licenční smlouvy, která by mohla být již uzavřena s jiným nabyvatelem. V případě, že se nabyvatel rozhodne licenční smlouvu následně uzavřít, je většinou cena licence adekvátně snížena. V případě negativního rozhodnutí zaplacená částka tzv. propadá ve prospěch poskytovatele. *„Opční smlouva je vhodný nástroj pro obchod s know-how, protože zájemci (tj. budoucímu případnému nabyvateli) se obvykle nepředává celá dokumentace, její klíčové části jsou obvykle zpřístupněny jen v případě uzavření licenční smlouvy (nepravé).“*⁴³ Uzavření opční smlouvy je velmi závislé na znalosti znění případné licenční smlouvy. Obě smlouvy je také možné uzavřít najednou s tím, že licenční smlouva obsahuje doložku o opci. V případě kladné volby nabyvatele v řádné době stanovené mu opční smlouvou pak licenční smlouva vchází v platnost automaticky a ve sjednaném znění. V případě marného uplynutí stanovené lhůty pak nejen, že dojde k propadnutí zaplacené částky, ale také může dojít ke změně ve znění sjednané licenční smlouvy.

Tato situace by se dala přirovnat např. zaplacení zálohy na vybraný automobil v autobazaru. Zájemce si vybere vozidlo, seznámí se s jeho technickým stavem, často provede i zkušební jízdu, ale chce si ještě vše promyslet s klidnou hlavou, zmapovat lépe trh, případně se poradit s někým v oboru zkušeným. Zaplacením zálohy se autobazar zaváže odmítnout případné další osoby, které by chtěly automobil v určité dohodnuté době koupit a zájemce si tím „koupí čas“ na rozmyšlenou, případně na získání nutného finančního obnosu. Pokud zájemce automobil koupí, je mu o tuto zálohu snížena kupní cena vozidla.

⁴³ MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-320-5, str. 101.

V případě, že se rozhodne negativně, záloha propadá autobazaru jako náhrada za ušlé zákazníky a nutnému delšímu setrvání automobilu v autobazaru.

V našem právním řádu není opční smlouva přímo upravena. Svým způsobem se přibližuje smlouvě o uzavření budoucí smlouvy (ust. §289 a násl. obchodního zákoníku, příp. ust. §50a občanského zákoníku). Avšak i když je od této smlouvy možnost odstoupit a smlouvu neuzavřít, může se tak dít pouze z vážných důvodů (výrazná změna okolností, nepřiměřené vady apod.), není tedy tak benevolentní, jako smlouva opční, kde záleží pouze na názoru zájemce.⁴⁴ Navíc smlouva o smlouvě budoucí nebývá úplatná, může v ní však být stanovena smluvní pokuta.

Ani podobnost se smlouvou o koupi na zkoušku (ust. §471 a násl. obchodního zákoníku), kterou zmiňuje Malý (2002), není úplně relevantní. V případě koupě na zkoušku totiž přechází na kupujícího vlastnické právo. Pomineme-li tuto skutečnost ve vztahu k nehmotnému statku (rozuměj přechod vlastnického práva), stejně by v daném případě muselo dojít k dokonalému poskytnutí licence, se všemi (i klíčovými) součástmi. V takovém případě (ačkoliv je i z opční smlouvy zájemce zavázán k ochraně utajovaných skutečností, které se v souvislosti s touto smlouvou dozvěděl) by daná smlouva zcela ztratila svůj význam a nesplnila by požadavky dané smlouvou o právu volby.

Opční smlouva má tedy svůj jedinečný charakter a v České republice se jedná o smlouvu zvlášť neupravenou.

⁴⁴ Srov. s BEJČEK, Josef, Karel ELIÁŠ a Přemysl RABAN et al. *Kurs obchodního práva: obchodní závazky*. 5. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-337-0, str. 369 : „*touto smlouvou se zavazuje jedna nebo druhá strana, že do určité doby uzavře licenční smlouvu, pokud ji druhá strana vyzve. Svým charakterem je tedy smlouvou o smlouvě budoucí a podléhá ustanovení §289an ObchZ, splňuje-li podmínky pro vznik obchodněprávního závazku nebo §50a ObčZ.*“

3.3 SMLOUVA O PRÁVU PRVNÍHO ODMÍTNUTÍ

V případě uzavření smlouvy o právu prvního odmítnutí se zavazuje poskytovatel nabídnout určitou licenci k určitému nehmotnému statku nabyvateli jako prvnímu a počkat na jeho volbu. Přes podobnost se smlouvou opční jsou zde značné rozdíly. Zejména se jedná o rozdíl v předmětu případné licence. U opční smlouvy je předmět jasně daný, definovaný a potenciálně může být již využíván. Smlouva o právu prvního odmítnutí však vyžaduje předmět licence, který není a ještě nikdy nebyl nikým jiným, kromě svého poskytovatele, využíván. Navíc se v hojném počtu případů jedná o předmět neurčitý (který v době uzavření této smlouvy ještě nevznikl), pouze s vymíněnými vlastnostmi. Smlouva je běžně uzavírána na předmět, který je ještě ve stádiu výzkumu, případně se uzavírá spolu se smlouvou o dílo nehmotné (viz kpt. 3.4.2).

Tento typ smlouvy je také úplatný (jako opční smlouva – kpt. 3.2), protože poskytovatel musí čekat na volbu nabyvatele. K této volbě má nabyvatel stanovenou lhůtu, po kterou se poskytovatel zavazuje nikomu jinému licenci k danému předmětu nenabídnout. I tak je však konečná cena pro nabyvatele mnohdy příznivější, než v případě uzavírání licenční smlouvy na již odzkoušený předmět smlouvy (toto adekvátně neplatí v případě, kdy je předmět licence využíván samotným poskytovatelem). Nese s sebou však i určitá rizika spojená např. s neodzkoušenou technologií nebo postupem apod. „*Používá ji často nabyvatel licence na zařízení pro případ, že by poskytovatel byl ochoten v budoucnu dát licenci na ochrannou známku k tomuto zařízení, resp. k výrobkům vyrobeným podle předané technologie.*“⁴⁵ Takto může účinně zabránit tomu, aby se známková licence dostala do rukou jeho konkurenta.

Náš právní řád ani tento typ smlouvy neupravuje. Malý (2002) ji však přirovnává ke smlouvě o předkupním právu (ust. §602 a násl. občanského

⁴⁵ MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-320-5, str. 103.

zákoníku). Ve své publikaci⁴⁶ pokládá za jediný rozdíl mezi těmito typy smluv rozdílnost povahy jejich předmětu a obsahu. Zatímco u smlouvy o předkupním právu je předmětem smlouvy věc a obsahem převod vlastnictví, smlouva o právu prvního odmítnutí má jako předmět nehmotný statek a jejím obsahem je právo na jeho užívání. Tyto rozdíly však dle názoru autorky této práce je možné nalézt téměř u jakéhokoliv typu smlouvy, který je srovnávaný s některou ze smluv souvisejících s nehmotnými statky. To pramení již ze samotné podstaty problematiky nehmotného statku (viz. kpt. 1.2). S přirovnáním smlouvy o právu prvního odmítnutí ke smlouvě o předkupním právu tedy naprosto souhlasí. Obě tyto smlouvy mají velmi podobné náležitosti a práva i povinnosti stran. Obě jsou závazné pouze pro toho, kdo nabízí (věc, resp. právo k nehmotnému statku) a z tohoto závazku plyne možnost náhrady škody v případě jeho nedodržení.

3.4 SMLOUVY PODOBNÉ

Spolu s licenční smlouvou jsou v mezinárodním obchodě běžné i jiné způsoby nakládání s nehmotnými statky. Tyto smlouvy se od smlouvy licenční liší zejména převodem tzv. absolutních práv k nehmotnému statku na jiný subjekt, odlišný od jeho tvůrce (resp. vlastníka). V této práci se jim budeme věnovat jen okrajově.

3.4.1 SMLOUVA O PŘEVODU PRÁV K NEHMOTNÝM STATKŮM

Tento typ smlouvy je velmi podobný smlouvě kupní. V obchodním styku je využíván zejména jako forma narovnání při hrozícím sporu např. pro zasahování do rozsahu jiného práva k nehmotnému statku. Jedná se tedy o jednorázový úplatný převod absolutních práv majitele nehmotného statku na jinou osobu. Předmětem takového převodu však mohou být pouze práva majetkové povahy, která jsou od svého majitele oddělitelná.

⁴⁶ Tamtéž.

Nelze tedy převést práva osobnostní povahy např. právo na autorství, právo na původ vynálezu apod. Nejčastěji se jedná „o převod patentu, užitého či průmyslového vzoru, topografie polovodičových prvků, šlechtitelského osvědčení (např. na novou odrůdu rostlin, pozn. aut.), ochranné známky a další.“⁴⁷

3.4.2 SMLOUVA O DÍLO NEHMOTNÉ

V dnešní době je velmi důležitý neustálý pokrok vpřed. Ne každý však má potřebné znalosti a podmínky pro to vést výzkum, vytvořit vhodný počítačový program či zpracovat odborný posudek. Proto je tento typ smlouvy velmi vyhledávaným způsobem, jak potřebné obstarat a přitom se nevystavit zbytečným chybám. Předmětem smlouvy o dílo nehmotné není právo k nehmotnému statku, ale vytvoření nehmotného díla pro objednatele. S takto vytvořeným dílem pak má právo nakládat (tedy možnost poskytovat jej dalším osobám) pouze zhotovitel, pokud si strany ve smlouvě nestanoví něco jiného. Je-li výsledek takto vytvořeného díla chráněn právy duševního vlastnictví, postupuje se dále jako při poskytování licence.

„Výzkum a vývoj na zakázku (task research) je jednou z novějších forem transferu technologie. Jeho postatou je, že firma A zadá smluvně uskutečnění výzkumných a vývojových prací firmě B. [...] Ve svých důsledcích výzkum a vývoj na zakázku znamená, že jedna země, v níž má sídlo firma, která výzkumné a vývojové práce objednává, využívá výhod, jež může poskytovat uskutečnění výzkumu a vývoje v jiné zemi [...]“⁴⁸

V takovém případě se využívá výhod vyšší úrovně výzkumného pracoviště, nebo ekonomická výhodnost, případně vhodnější podmínky pro výzkum dané technologie.

⁴⁷ BEJČEK, Josef, Karel ELIÁŠ a Přemysl RABAN et al. *Kurs obchodního práva: obchodní závazky*. 5. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-337-0, str. 367.

⁴⁸ MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-320-5, str. 97.

V právním řádu České republiky je smlouva o dílo nehmotné nepřímou upravena v obchodním zákoníku, v podstatě jako zvláštní typ smlouvy o dílo (ust. §536 a násl.), a to v ust. §556 - §559⁴⁹, které předpokládají možnost nehmotného charakteru díla, avšak zachyceném v hmotné podobě. *„Vztah: hmotnost – nehmotnost je v dané souvislosti relativní, nerozhoduje charakter aktivit (práce fyzická nebo duševní), ani zda výsledek činnosti je (může být) chráněn právy k duševnímu vlastnictví. Relevanci má, zda je zachycen na hmotném médiu (jako jsou magnetický záznam, projekty, písemná zpráva apod.). To je určující znak smlouvy o dílo. Determinanci díla je tedy třeba provést vymezením vlastností hmotně zachyceného výsledku činnosti, která je předmětem díla.“*⁵⁰

⁴⁹ Ust. §556 zák. č. 513/1991 Sb. – *Spočívá-li dílo v jiném výsledku činnosti, než zhotovení věci, montáži, údržbě, opravě nebo úpravě věci, je zhotovitel povinen při této činnosti postupovat v rámci stanoveném smlouvou s odbornou péčí tak, aby se dosáhlo hmotně zachyceného výsledku činnosti určeného ve smlouvě. Zhotovitel je povinen hmotně zachycený výsledek předat objednateli.*

⁵⁰ BEJČEK, Josef, Karel ELIÁŠ a Přemysl RABAN et al. *Kurs obchodního práva: obchodní závazky*. 5. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-337-0, str. 336.

4. SOFTWAREOVÉ LICENCE

4.1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY

Softwarové právo je jedním z nejmladších a přitom nejdynamičtějším součástí práva. V České republice je jeho významu stále věnována nedostatečná pozornost, a to i přes masivní celosvětový rozvoj této problematiky v posledních padesáti letech. Úplně nejmladší je pak problematika práva internetového. Česká republika byla oficiálně připojena k internetu v roce 1992⁵¹. Je tomu tedy letos již dvacet let. Spolu s rozvojem internetu došlo právě k rozmachu software. Díky šíření tohoto druhu informačních technologií nejen do výzkumných pracovišť, škol, firem, ale i do domácností, začal nebývalý zájem o naplnění náhlé poptávky na trhu – poptávky po programovém vybavení počítače.

Pozn. aut.: „Vzpomínám na mé první setkání s počítačem. Nechodila jsem snad ani do školy. Do podivné krabice se zasunula kazeta a na malé televizi přede mnou se rozběhla hra na četníky a zloděje. Ovládala se joystickem. O něco později jsem na počítači, jak ho známe dnes, napsala svou první povídku. Byla na půl stránky A4 a každému jsem se s ní chlubila, protože byla napsaná na POČÍTAČI. Za pár let jsem pak dostala počítač vlastní. Jeho DOSové (Disc Operating Systém) vybavení bylo pro svou dobu naprosto typické. Textový editor a hry. Nic víc mne nezajímalo. Přesto jsem se jeho ovládání a uživatelskému prostředí věnovala o něco více, než mí vrstevníci. Pokrok, který provází informační technologie je stále markantnější. To, co dříve trvalo pět let, nyní trvá pět měsíců. Informačním technologiím se už věnuje takové množství odborníků - informatiků, že je až s podivem, že se jimi nezaobírá stejný počet právníků. Možná, kdyby se tak dělo, nebylo by tolik protiprávního jednání k nalezení právě na počítači. Počítač totiž spousta lidí považuje za svůj deník – myslí si, že do něj nikdo nenahlédne. A na internetu vládne paralelní svět, který se přes veškerou snahu o zavedení zvykového práva, ještě nedostal z vývojového stádia zvaného anarchie.“

Přesto se za celou tu dobu náš právní řád omezil na implementaci softwarového práva (tedy přesněji práva „počítačových programů“) do existujících právních norem, vždy v podstatě jen několika ustanoveními.

⁵¹ Viz WOLF, Karel. *Jan Gruntorád: Jednou z killer aplikací pro IPv6 by mohly být mobilní telefony (rozhovor s historií Cesnetu)* [online]. Lupa CZ, 27. 3. 2009 [cit. 2012-03-05].

Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/jan-gruntorad-jednou-z-killer-aplikaci-pro-ipv6/>

Možná čekáme na úpravu na úrovni mezinárodní (v rámci EU např. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů), která však přichází v této oblasti jen velmi neochotně a se značnou rezervou.

Na úvod této kapitoly uvedeme jen trochu terminologie. *Software* je anglické označení pro programové vybavení počítače či jiného zařízení fungujícího na principu moderních informačních technologií (software dnes najdeme i v mobilních telefonech, DVD přehrávačích, televizích, tzv. herních konzolách (např. X-Box) a mnohých dalších). Český právní řád tento pojem vykládá jako „počítačový program“⁵². Takto se tomuto pojmu věnuje i tato diplomová práce. *Softwarová licence* je jedním ze základních způsobů, jak umožnit další osobě (osobám) užívat daný počítačový program. Jednotlivé druhy softwarových licencí mají své specifické znaky, podle kterých se řídí jejich ochrana zákonem. Jako *softwarové pirátství* se podle Business Software Alliance⁵³ označuje neoprávněné užívání softwaru chráněného autorskými právy. Jeho problematice se budeme věnovat okrajově, a to zejména s důrazem na mezinárodní aktivity vedoucí k ochraně autorských práv k software.

4.2 ODLIŠNOSTI SVĚTA INOFRMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Pro svět informačních technologií je typické, že jsou jedinečným způsobem dosažitelné, fyzicky neuchopitelné, často nepřenositelné ve své fungující podobě. Zatímco zpěv si můžete poslechnout z úst autora, interpreta, z hudebního nosiče (CD), z integrovaného úložiště dat (disk počítače) a dalších, software, ať už ho máte nahraný na čemkoliv, můžete spustit a zobrazit jen na zařízení, pro které byl určen⁵⁴. Typický je i

⁵² Zákon č. 121/2000Sb., autorský zákon, ust. §2 odst. 2: „za dílo se považuje též počítačový program, je-li původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvozem. [...]“

⁵³ Dostupné z: <http://www.bsa.org>

⁵⁴ Např. pro počítačové hry i náročnější programy je typické uvedení tzv. minimálních technických požadavků přístroje, na který chcete software instalovat. Na těch méně dokonalých pak pravděpodobně nepůjde spustit, případně nebude správně fungovat.

přenos tohoto nehmotného statku, který se transformoval z fyzického média, které si zakoupíte v obchodě, do pouhého „odkliknutí“ podmínek kdesi v kyberprostoru a následným stažením z internetu. V této kapitole si tedy povíme více o specifických odlišnostech software v souvislosti s licenčními smlouvami.

4.2.1 SPECIFICKÉ ZPŮSOBY UZAVÍRÁNÍ LICENČNÍCH SMLUV

Typické v oblasti informačních technologií je uzavírání smluv na dálku. To znamená, že při uzavírání smluvního vztahu nejsou přítomny oba subjekty, ale pouze jeden (navíc dané subjekty o sobě vzájemně neví). Přičemž smluvní vztah vznikne ex nunc (od této doby) po doručení druhé straně. Není to však tak bezproblémové, jak se zdá. Aby smluvní vztah opravdu vznikl, je všeobecně nutné⁵⁵ právě toto doručení druhé straně. V praxi to tedy znamená nejen software nainstalovat a souhlasit s licenčními podmínkami (ujednáními licenční smlouvy), ale také program zaregistrovat (tedy odeslat poskytovateli informaci, že došlo k uzavření smluvního vztahu a s kým). Většina počítačových programů má možnost zaregistrování software jako dobrovolný úkon. Navíc záleží pouze na vůli nabyvatele, zda uvede pravdivé údaje, či nikoliv. Tuto problematiku vyřešila v České republice novela autorského zákona z roku 2006. Do ust. §46 byla touto novelou⁵⁶ přidána nejen možnost návrhu na uzavření smlouvy vůči neurčitému okruhu osob (odst. 5), ale také vyjádření souhlasu s tímto návrhem pouhým provedením určitého úkonu bez vyrozumění navrhovatele. Tedy pouhým poskytnutím či přijetím plnění (odst. 6). Takto vlastně autor software vůbec nemusí vědět o využívání jeho díla. Zároveň však může nastat situace, že uživatel s licenčními

⁵⁵ Podle zákona č. 40/1964 Sb, občanský zákoník ust. §43c odst. 2: „*Včasné přijetí návrhu (návrhu na přijetí smlouvy – pozn. aut.) nabývá účinnosti okamžikem, kdy vyjádření souhlasu s obsahem návrhu dojde navrhovateli. [...]*“ a ust. §44 odst. 1: „*Smlouva je uzavřena okamžikem, kdy přijetí návrhu na uzavření smlouvy nabývá účinnosti. [...]*“ příp. ust. §45 odst. 1: „*Projev vůle působí vůči nepřítomné osobě od okamžiku, kdy jí dojde.*“

⁵⁶ Zákon č. 216/2006 Sb. který mění původní zákon č. 121/2000 Sb., o autorském právu, o právech souvisejících s autorským právem a některé další zákony.

podmínkami nesouhlasí. V licenčních podmínkách může být něco, co kupujícímu distributor nesdělil, případně to není napsáno ani na obalu nosiče dat (např. počítačová hra nevhodná pro nemocné epilepsií). Pokud následně produkt nereklamuje, či nevrátí (u běžných nosičů dat toto distributoři ani nepraktikují, neboť je zde nebezpečí vytvoření kopie), vzniká autorovi software v podstatě bezdůvodné obohacení, neboť nedošlo k uzavření smlouvy.⁵⁷

My se ale nyní zaměříme na způsoby, jak lze s licenčními podmínkami software souhlasit. V oblasti informačních technologií jsou tyto způsoby odlišné a neustálým vývojem se zdokonalují (tedy lépe řečeno zjednodušují), tak, aby tento postup byl v souladu se snahou dostat svůj software k uživateli co nejpohodlnějším způsobem.

4.2.1.1 SHRINK-WRAP

Způsob uzavření shrink-wrap (doslovný překlad balicí folie) spočívá v porušení obalu fyzického média, na kterém jsou nahrána data (software). Nejčastěji protržením folie, případně rozbalením zalepené krabice souhlasíte s licenčními podmínkami (stejný způsob lze vidět např. u SIM karet různých telefonních operátorů). Samozřejmě tam tento způsob uzavření smlouvy musí být uveden (např. na přelepovém proužku je napsáno „roztržením této nálepky souhlasíte s licenčními podmínkami software“) a také musí být uvedeny dané podmínky na obalu, případně zdroj, kde podmínky nalezneme (často odkaz na www stránky, případně zákaznickou linku). Přes skutečnost, že tento proužek na obalech medií bývá velmi výrazný, existuje jen minimum uživatelů, kteří si opravdu uvědomují, že již jeho rozbalení vede k uzavření smlouvy.

⁵⁷ Stejný názor např. JUDr. Josef Aujezdský viz např.: <http://www.lupa.cz/clanky/pravni-aspekty-krabicoveho-software/>

4.2.1.2 CLICK-WRAP

Click-wrap způsob je odvozený od způsobu shrink-wrap. Je to vlastně přijetí licenčních podmínek tzv. „kliknutím“. Označuje případ, kdy uživatel fyzické medium vložil do svého počítače a spustil. Při instalaci obvykle probíhá soubor otázek na uživatele, aby bylo jasné, že jde opravdu o proces kontraktace⁵⁸. Na obrazovce se v určitou chvíli objeví sáhodlouhý návrh licenční smlouvy a pod ním možnost „souhlasím“. Pokud tuto možnost uživatel zaškrtně, může pokračovat a program se nainstaluje. Důležité pro tento způsob uzavírání smlouvy tedy je fakt, že se licenční podmínky uživateli přímo zobrazí na monitoru a bez jejich výslovného odsouhlasení mu není umožněno v instalaci dále pokračovat.

4.2.1.3 BROWSE-WRAP

Způsob browse-wrap je zdokonalením click-wrap. Je to přijetí licenčních podmínek, které jsou uvedeny na webových stránkách poskytovatele licence. Uživatel za nimi musí „brouzdat“ (browse). Podmínkou přijetí podmínek licence je zde opět souhlas s nimi (tedy zaškrtnutí či odkliknutí tlačítka „souhlasím“). Ono zdokonalení spočívá v tom, že uživatel musí být připojen k internetu. Po odsouhlasení licenčních podmínek je mu umožněno stáhnout si požadovaný software. Problémy u tohoto způsobu uzavření licenční smlouvy jsou víceméně dva: 1) uživatel nakonec stáhnutý software vůbec nemusí nainstalovat; 2) nainstalovaný software obsahuje stále pouze odkaz na webové stránky

⁵⁸ Pro ilustraci můžeme uvést typickou řadu otázek: „Právě jste spustili průvodce instalací produktu xy. Program xy bude nainstalován, přejete si pokračovat? Kam chcete program umístit? Přečtěte si následující licenční podmínky, souhlasíte s nimi?“ – pokud uživatel zvolí „ne“, instalace se přeruší a proces ukončí. Často ani není možné jednoduše nesouhlasit, ale uživatel bez souhlasu nemůže pokračovat v instalaci. V tu chvíli mu nezbývá nic jiného, než stisknout tlačítko „storno“. Tím se vlastně stává tím, kdo proces kontraktace ukončil v průběhu a skutečnost, že nesouhlasil s licenční smlouvou, se stává vedlejší. Bere se to spíš tak, že si instalaci uživatel rozmyslel. Není zde zkrátka možnost vyjednávat. Buď licenční podmínky přijmete, nebo nejspíš o software nemáte zájem.

s licenčními podmínkami. Ty se tedy mohou libovolně změnit, aniž by na to uživatel přišel. Přesto s nimi užíváním software stále souhlasí.

4.2.2 ZPŮSOBY DISTRIBUCE

Způsoby distribuce software jsou různé. My se v této práci věnujeme způsobu distribuce z hlediska licenční smlouvy (často s mezinárodním prvkem). Zaměříme se tedy na to, kdo s kým vlastně licenční smlouvu uzavírá. Jansa a Otevřel (2011) identifikují 6 způsobů distribuce software⁵⁹.

- 1) *„distribuci, implementaci a servis si zajišťuje výrobce softwaru samostatně“*

Tento způsob je nejjednodušší. Jedná se vlastně o přímý vztah výrobce softwaru a zákazníka. Licence k užívání software je distribuována a poskytována přímo.

- 2) *„výrobce softwaru poskytuje licence zákazníkům, provádí implementaci a servis, distributor provádí pouze distribuci softwaru“*

U tohoto způsobu se třetí osoba, tedy distributor, staví pouze do pozice vyhledávače. Hledá potencionální zákazníky a příležitosti k uzavření potřebných smluv. Smlouvy uzavírá autor software sám a přímo. Také mu náleží veškeré zisky (a ztráty) a veškerá odpovědnost za jakékoli vady. Distributor je často placen provizně z úspěšně uzavřených smluv (které uzavírá výrobce, na doporučení distributora).

- 3) *„distribuci, implementaci a servis zajišťuje smluvený distributor, licence zákazníkům poskytuje výrobce softwaru“*

Pokud se setkáme s tímto způsobem distribuce, pak licenční smlouvu s námi uzavírá distributor, ale jménem výrobce. Veškeré zisky (a ztráty)

⁵⁹ JANSKA, Lukáš a Petr OTEVŘEL. *Softwarové právo: praktický průvodce právní problematikou v IT*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3458-0, str. 132 - 136.

nese distributor, výrobce získává prostředky z licenčních poplatků zaplacených zákazníky a nese odpovědnost za faktické vady software. Licence je uzavírána nepřímo, s výrobcem software. Tento způsob je vhodný pro malé výrobce software, případně pro zahraniční subjekty, které chtějí šířit svůj výrobek, ale nemají v dané zemi žádné vhodné sítě. Distributor zde získává pozici výhradního (nebo nevýhradního) obchodního zástupce výrobce.

- 4) *„distribuci, implementaci a servis zajišťuje smluvený distributor a ten poskytuje licence, výrobce softwaru poskytuje distributorovi licenci s právem podlicence“*

V tomto případě uzavírá výrobce s distributorem licenční smlouvu, jejímž předmětem je rozmnožování software s právem poskytování podlicencí. Distributor sám pak uzavírá se zákazníky licenční smlouvu k užívání software. Jedná tak na vlastní odpovědnost. Výrobci software nenáleží poplatky z licence k užívání, ale pouze poplatky za rozmnožení jeho výrobku. Také má odpovědnost pouze za vady software, a to vůči distributorovi. Jednoduše řečeno si distributor zaplatí právo dále šířit výsledek činnosti výrobce, protože vidí v jeho distribuci finanční potenciál. Výrobce software se o nic nestará, pouze udělí jednu licenci distributorovi a tím si zajistí zisk.

- 5) *„distribuci softwaru zajišťuje smluvený distributor, implementaci a servis provádí smluvená IT firma, licence zákazníkům poskytuje výrobce softwaru“*

Tento způsob je složitější varianta způsobu č. 3. Jen s tím rozdílem, že jsou rizika rozdělena mezi více osob, navíc vždy část těchto osob se danou činností zabývá profesionálně – IT firma i distributor dělají to, co nejlépe umí. Tím se zvyšuje efektivita činnosti. Zákazník pak získá licenci k užívání nepřímo, avšak od výrobce a díky profesionálnímu přístupu všech stran je tento proces optimalizován.

6) „*licence a distribuci si zajišťuje výrobce softwaru samostatně, implementaci a servis výrobce softwaru provádí formou subdodávky*“

Tímto způsobem si výrobce zachová dostatečný přehled o veškeré činnosti spojené se svým výrobkem. Licenční smlouvu k užívání software uzavírá sám přímo se zákazníky. Odpovědnost nese v plné výši, ale na implementaci a servis má zařízenou specializovanou firmu, protože sám nemá dostatečné (zejména personální) vybavení k provádění dané činnosti.

Součástí každé smlouvy o distribuci software, ať už je tato distribuce realizována jakkoliv, bývá upravení otázky práva k duševnímu vlastnictví. Výrobce, jako autor software, si v každém případě uchovává veškerá autorská práva. Nesmí tedy docházet k šíření jeho výrobku bez jeho souhlasu, nesmí být upravována ujednání licenčních smluv, loga, návody aniž by to schválil. Toto lze upravit snad jedině v případě smlouvy o dílo nehmotné, kde se software vyrábí dle požadavků objednatele. Ani v takovém případě však nelze odeprít právo na autorství.

4.3 SOFTWAREOVÉ LICENCE

Každý software s sebou nese určité licenční ujednání, uzavření licenční smlouvy. Někdy je tato smlouva všeobecně dostupná (např. svobodný software), někdy je uvedená v ujednáních při instalaci software. Tak či onak se nelze licenčním ujednáním v žádném případě vyhnout.

4.3.1 FREE SOFTWARE

Anglické slovo „free“ neznamena jen *bezplatně* nebo *zdarma*. Znamená to i *osvobozený, volný*. A právě takto ho vnímá i jeho autor a zakladatel nadace Free Software Foundation⁶⁰ Richard Stallman. Podle této

⁶⁰ Dostupné z: <http://www.fsf.org>

organizace se svobodný software pozná podle čtyř základních svobod software:

- Svoboda užití programu (jakýkoliv účel i komerční).
- Svoboda zjistit, jak program pracuje a uzpůsobit si ho.
- Svoboda volného šíření kopií programu.
- Svoboda program vylepšovat a takto vylepšený program zveřejnit.

Svobodný software lze získat úplatně i bezúplatně, ovšem nabyvatel ho získá spolu se zdrojovým kódem a veškerými svobodami. Jedinou podmínkou je, že program vytvořený s použitím svobodného software musí být dále šířen pod touto licencí. Toto šíření může být úplatné, ale nabyvatel vždy může program dále svobodně upravovat a šířit.

4.3.1.1 VŠEOBECNÁ VEŘEJNÁ LICENČNÍ SMLOUVA GNU

Všeobecná veřejná licence GNU⁶¹ (GNU General Public License – GNU/GPL) je licence vytvořená autorem free software R. Stallmanem pro projekt GNU. Je to jeden z nejpopulárnějších druhů copyleftové licence (copyleft viz kpt. 4.3.3). Díla odvozená od softwaru distribuovaného pod touto licencí musí být dále šířena pod totožnou licencí. Pouhá informace, že je software šířen pod GNU/GPL pak uživatele automaticky odkazuje na ustanovení licenčních podmínek⁶². Filosofie těchto licenčních ujednání spočívá v tom, že poskytne uživateli práva free software a užije copyleft aby zajistil ochranu svobod z této licence vyplývajících.

4.3.1.2 BERKELEYSKÁ DISTRIBUCE SOFTWARE

Berkley Software Distribution (BSD) je obchodní organizace při Kalifornské Univerzitě v Berkley. BSD licence je taková licence, která

⁶¹ GNU (angl. pakůň) je zkratka projektu zvaného GNU's Not Unix!

⁶² Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.txt>

umožňuje volné šíření software a zároveň neužívá copyleft⁶³. Je to další druh svobodného software, který splňuje jeho podmínky. V licenčních ujednáních BSD je navíc pouze nutnost uvedení autora, informací o licenci a upozornění na skutečnost, že software je distribuován „tak jak je“ a jakékoliv záruky jsou popřeny. Stejně tak je ustanoveno vyloučení jakékoliv odpovědnosti.

4.3.2 FREEWARE

Jako freeware je označen program, který je volně šířen bez jakéhokoliv poplatku za jeho užívání. Je distribuován bez zdrojového kódu, není možné ho jakkoliv upravovat a autorovi jsou ponechána veškerá autorská práva. Autor sám může licenci freeware omezit např. zákazem užívání komerčními subjekty. Prostřednictvím programů známých jako freeware se snaží uživatel pomoci uživateli. Vývoj probíhá z vlastního potěšení, snahy prosadit pokrok apod.

4.3.3 COPYLEFT

Copyleft je určitým opakem Copyright (©). Stručně si tedy vysvětleme tento pojem. Copyright (doslovně pod „kopírovacím právem“⁶⁴) je označení díla chráněného autorskými právy. Těmito právy je chráněno dílo, i když není označeno jako copyright, je to tedy dobrovolné označení⁶⁵. Takové dílo pak využívá veškeré zákonné ochrany autorského díla. Označení copyleft (doslovně „kopie navíc“⁶⁶) je jistou demonstrací proti copyrightu. Slovní hříčka vyplývající z označení right-left je ukázkou opačného směru.

⁶³ BSD licence se někdy označují jako copycenter. Není to slovní hříčka označení středu, ale spíš vybídnutí ke svobodnému kopírování obsahu (take it down to the copy center and make as many copies as you want – vezměte si to do kopycentra a udělejte si tolik kopií, kolik chcete) Dostupné z: <http://catb.org/%7Eesr/jargon/html/C/copycenter.html>

⁶⁴ Copy = kopie; right = právo; nebo také vpravo

⁶⁵ Před přijetím Bernské dohody bylo toto označení vyžadováno, aby díla mohla být chráněna. Nyní je označení © užíváno pouze jako explicitní označení autorsky chráněného díla.

⁶⁶ Copy = kope; left = zbylý; nebo také vlevo

Zatímco copyright zakazuje užívání bez svolení autora, copyleft říká: *klidně si udělej kopii a přidej mne do svého vlastního nápadu. Avšak zachovej mou svobodu a dál celé dílo šíř jako copyleft*. Copyleft se v programu chová podobně jako vir. Jakmile autor přidá do svého programu část programu šířeného jako copyleft, automaticky je jeho dílo označeno touto licencí. Copyleft je využíván zejména u programů šířených jako free software (viz kpt. 4.3.1).

4.3.4 SHAREWARE

Licencí shareware získáte produkt také zdarma. Autor s uživatelem nějakou dobu sdílí (share) plnohodnotný software. Nejčastější forma shareware je tzv. trial, tzn. užívání plné verze po dobu 30dnů. Teprve když se uživatel rozhodne, že chce tento software užívat i dál, zaplatí licenční poplatek a autor mu zašle kód, který vyplní při registraci. Tím se stane oprávněným uživatelem software. Pokud licenční poplatek po této době zaplacen není (resp. pokud není produkt kódem odemčen), je ukončena možnost jeho užívání (objevením hlášky „zkušební doba vypršela“), případně se plná verze změní na verzi demo (viz níže). Dříve byl tento způsob licencování programu vhodný pro přímou distribuci od výrobce k uživateli. Nejlepší forma propagace je odzkoušení programu a jeho užitečnosti v praxi. S rozvojem internetu tuto licenci využívají i firmy, které své produkty běžně prodávají v kamenných obchodech prostřednictvím sítě distributorů. Tento způsob šíření software je totiž uživatelům velmi blízký a není zde riziko nákupu „zajíce v pytli“.

4.3.5 DEMOVERZE

Demoverze je taková verze programu, která slouží jen k předvedení programu. Je to tedy funkčně omezená verze software. Nelze ho užívat běžně. Tato forma je vhodná i pro podporu distribuce prostřednictvím distributora – vyhledávače (viz kpt. 4.2.2).

4.3.6 ADWARE

Formou adware lze získat software a licenci k jeho užívání zcela zdarma. Při jeho užívání je však nabyvatel obtěžován neustálým zobrazováním reklamních sdělení. Takto výrobce software získává neustálý přísun finančních prostředků z reklam a ne jen jednorázově za poskytnutí licence.

4.3.7 TZV. OEM SOFTWARE

Problematika Original Equipment Manufacture (OEM) software je velmi vyhledávanou oblastí na internetových diskuzích. OEM je softwarová část výrobku (zde počítače), která se do něj komponuje již ve fázi výroby. Koncový uživatel tedy nemá možnost do volby tohoto OEM software zasáhnout a požadovaný produkt musí koupit i s licenci k tomuto software. Samozřejmě přítomnost OEM software musí být uvedena v kupní smlouvě k fyzické části, tedy hardwaru, počítače. OEM software by se dal přirovnat značce motorového oleje v nově zakoupeném automobilu. Můžete se sice dozvědět, jaká firma motorový olej dané automobilce dodává, ale automobil si takto musíte zakoupit. V případě, že nesouhlasíte se značkou oleje, můžete si ho samozřejmě vyměnit, ale na vlastní náklady a s vědomím, že jste zaplatili i původní olej. Ačkoliv jde v tomto případě o kupní smlouvu, autorka zde vidí podobnost velmi trefnou. Po přečtení několika diskuzí⁶⁷ ohledně předpřipraveného software v přenosných počítačích dostupných na internetu se domnívá, že daná problematika má velmi nedořešený právní kontext. Je samozřejmé, že licence k OEM software je pro distributora (tedy v takovém případě výrobce hardwarové části) nesrovnatelně levnější, než pro koncového uživatele jako takového. Distributor má s výrobcem software uzavřenou smlouvu a jeho produkt odebírá v řádech desetitisíců kusů. Pro výrobce

⁶⁷ Např. http://www.abclinuxu.cz/blog/kamil_paral/2008/8/vraceni-licence-windows-u-lenovo-cr nebo <http://www.abclinuxu.cz/blog/dumblog/2010/9/navraceni-refundace-licence-win7-lenovu>

software to znamená nejen odbyt, ale také jistotu, že daný software bude s hardwarem naprosto kompatibilní. Riziko jakýchkoliv vad je zde tedy eliminováno na minimum. Vše je zkrátka dokonale prozkoušeno a připraveno přímo před zákazníka. Pokud on v takovou chvíli řekne, že licenční podmínky nepřijímá, je to samozřejmě jeho právo, ale nastává i zde bezdůvodné obohacení výrobce software? Autorka se přiklání k názoru, že nikoliv. Za licenci platí totiž distributor, se kterým uzavírá smlouvu uživatel. Problém vidí zejména v tom, že uživatelé si příliš zvykli na možnost volby software do svých stolních počítačů. Ještě před šesti lety byly dodávány s instalačním CD i přenosné počítače. V takovém případě by vrácení software kvůli nesouhlasu s licenčními podmínkami jistě možné bylo a neumožnění tohoto jednání by bylo v rozporu s právním řádem. OEM software je ale něco jiného. Není to obyčejný nehmotný prvek počítače. Je to jeho součást již od výroby na základě smlouvy mezi výrobcem software a výrobcem hardware. Dokud OEM smlouvy neexistovaly, bylo právě pouze na distributorovi, zda ke svému výrobku nabídne i software za zvýhodněnou cenu, kterou získal za to, že tyto nabídky bude činit. Přirovnáme si tuto problematiku ještě například k dalšímu zařízení, které má OEM software – mobilnímu telefonu. Těžko se stane, že by někdo zakoupil určitý typ mobilního telefonu Nokia dodávaného pouze s operačním systémem Windows Mobile a přišel vrátit licenci k tomuto systému, protože si do mobilního telefonu chce nahrát operační systém Android. Na to, že u mobilních telefonů neexistuje legální možnost volby, jsou ale uživatelé zvyklí. Ačkoliv je princip OEM software vlastně naprosto totožný. OEM software v počítačích je ale stále ještě mladá záležitost a máme za to, že se strany nestihly přizpůsobit dané situaci změnou licenčních ujednání. Už jenom skutečnost, že notebook s OEM software může při instalaci zobrazit hlášku „*Použitím softwaru přijímáte tyto podmínky. Pokud je nepřijímáte, software nepoužívejte. Místo toho se obraťte na prodejce nebo instalátora a zjistěte jeho zásady náhrad ve formě peněz či zboží*“⁶⁸ může uživateli poskytnout

⁶⁸ Licenční podmínky spol. Microsoft pro OEM software. [online]. [cit. 2012-03-05].

jakousi nadějí, že dostane za odmítnutou licenci finanční vyrovnání. Ten si ale neuvědomuje, že licenční podmínky jsou univerzální. Může se tedy od prodejce dozvědět, že jeho zásady náhrad v tomto případě jsou ty, že zákazník může vrátit celý počítač zpět a požadovat vrácení peněz. Žádné jiné možnosti nemá a zákazníka to zaskočí. Ale licenční podmínky jen univerzálně odkazují na distributora s tím, že právě on má nejlepší povědomost o tom, jakou smlouvu má s výrobcem daného software a může tak zákazníka lépe informovat. Nízká povědomost o OEM software tedy může způsobit určitý zmatek v právních vztazích všech zúčastněných subjektů.

4.4 PROBLEMATIKA PIRÁTSTVÍ

Softwarové pirátství je jedním z nejdiskutovanějších problémů současné doby. Porušování práv duševního vlastnictví se v této oblasti jeví jako jedním z nejčastějších. Právě digitální technologie samy totiž umožňují vytvoření dokonalé kopie fyzické podoby nehmotného statku⁶⁹. V České republice si podle informací České Televize (na základě studie BSA) stahuje nelegální software až téměř 50% všech uživatelů. V Číně je dle dostupných informací toto procento již téměř 90 % (!)⁷⁰.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. Dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů; důvody vzniku směrnice: „(2) *Vývoj počítačových programů vyžaduje využití značných lidských technických a finančních zdrojů, zatímco kopírování počítačových*

Dostupné z: http://download.microsoft.com/Documents/UseTerms/Windows_7_Home_Basic_Czech_5af98e27-7a92-46a7-89d7-e6f68faebc8c.pdf

⁶⁹ „*Digital technologies and the Internet, in particular, have far-reaching impact on IP (Intellectual Property – pozn. aut.) and the international IP system. Digital technology enables anyone to make perfect copies. This can be done with speed, accuracy and in volumes that were not conceivable even a decade ago. Each copy in turn can be further reproduced and disseminated without any loss of quality.*” ALIKHAN, Shahid a Raghunath MASHELKAR. *Intellectual property and competitive strategies in 21st century / by Shahid Alikhan and Raghunath Mashelkar*. 2nd ed. Frederick, MD: Aspen Publishers [distributor], 2009. ISBN 90-411-2644-9, str. 189 – 190.

⁷⁰ Téměř polovina Čechů si pořizuje software nelegálně. [online]. 14. 9. 2011[cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/136265-temer-polovina-cechu-si-porizuje-software-nelegalne/>

programů je možné s velice nízkými náklady v porovnání s náklady na jejich nezávislý vývoj“

Jako *softwarové pirátství* se podle Business Software Alliance⁷¹ označuje neoprávněné užívání softwaru chráněného autorskými právy. „*K pirátství může dojít při kopírování, stahování, sdílení či prodeji softwaru. Další častou formou pirátství je instalace více kopií softwaru do osobního nebo pracovního počítače, než umožňuje zakoupená licence. Hodně lidí si neuvědomuje, že při nákupu softwaru si nekupují vlastní software (program), ale jen licenci na jeho užívání. Tato licence určuje, jakým způsobem lze se softwarem nakládat - například kolikrát lze software nainstalovat - takže je třeba si ji dobře přečíst. Pokud zhotovíte více kopií, než dovoluje licence, dopouštíte se pirátství.*“

4.4.1 ZPŮSOBY NELEGÁLNÍHO ZACHÁZENÍ

Jansa a Otevřel⁷² (2011) definují následující nejčastější způsoby nelegálního zacházení se software:

Nelegální zásah do zdrojového kódu a vývoj softwaru

Je přímým zásahem do osobnostních autorských práv. Zásahem do zdrojového kódu se přitom rozumí i jen malá úprava softwaru v rozporu s licenčními podmínkami zákazníkem. Neoprávněným vývojem softwaru (nejčastěji zaměstnancem, resp. bývalým) rozumíme zjevné přepracování zdrojového kódu.

Nabytí nelegálního softwaru

Nabytím nelegálního software rozumíme jakékoliv (i legální tj. koupí) nabytí software, o němž uživatel musel vědět, že je nelegální (např. nelegální napodobenina či rozmnoženina software).

⁷¹ Dostupné z: <http://www.bsa.org>

⁷² JANSA, Lukáš a Petr OTEVŘEL. *Softwarové právo: praktický průvodce právní problematikou v IT*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3458-0, vstr. 60

Nelegální nabytí softwaru

Označuje se tak nabytí legálního software nelegálním způsobem – pořízením kopie, stáhnutím z internetu apod.

Nelegální užití legálně nabytého softwaru

Označuje jakékoliv užití, které je v rozporu s licenčními podmínkami software. Nejčastější forma tohoto jednání je překročení množství licencí (nainstalování software na více počítačích), zhotovení neoprávněné kopie. Může sem spadat i např. komerční užití tzv. freeware.

Nelegální užití softwaru

Je to např. užití softwaru bez licence. Toto lze např. pouhým zpřístupněním nainstalovaného software na místě, kde k němu mohou další neoprávněné osoby.

Nelegální šíření softwaru

Jakékoliv sdílení, prodej, pronájem, vytváření jiné než záložní kopie software, a to jakýmkoliv způsobem – pomocí datových medií (flash-disk, CD) i internetu (nejčastěji tzv. „sdílející“ servery).

Užívání protiprávního softwaru

Protiprávní software je takový software, který protiprávním způsobem pomůže jeho uživateli proniknout do cizího softwaru (tzv. malware – škodlivý software v podobě virů apod.) a jeho obsah poškozovat, pozměňovat či ničit.

Prolamování bezpečnostní softwarové ochrany

Bezpečnostní ochranu software lze narušit tzv. hackingem. Jeho původci takto mohou získat data, pozměňovat je či je zničit.

Narušení fungování softwaru

„například formou tzv. *Denial of Service*, to znamená úmyslným zahlcením softwaru příkazy, které způsobí jeho omezení či zhroucení.“

4.4.2 OTÁZKA ODPOVĚDNOSTI

Jakékoliv nelegální zacházení se software je neoprávněným zásahem do autorských práv. Není přitom důležité zavinění toho, kdo takto neoprávněně zasáhne, stačí skutečnost, že je prokázáno protiprávní jednání, určitý následek (nejčastěji vznik škody) a příčinná souvislost mezi nimi. V případě, že dojde k narušení či ohrožení autorských práv, může se postižený (autor) domáhat zejména těchto nároků⁷³:

- *Určovací* nárok na prohlášení soudem, že autorem je on a žalovaný nešíří dílo pod jeho, ale pod svým jménem neoprávněně.
- *Zdržovací* nárok na požadování zákazu pokračování v nelegální činnosti včetně nelegální propagace.
- *Informační* nárok o způsobu a rozsahu nelegálního užití.
- *Restituční* nárok v podobě požadavku na uvedení v předešlý stav.
- *Satisfakční* nárok na přiměřené zadostiučinění, např. omluvou, finanční kompenzací apod.
- *Publikační* nárok na uveřejnění rozsudku na náklady prohrávající strany.
- *Vydání bezdůvodného obohacení* vzniklého neoprávněným užitím autorského díla (software). Jeho výše činí dvojnásobek obvyklé výše odměny za poskytnutí porušené licence.
- *Vydání náhrady škody* za ušlý zisk ve výši, která by oprávněnému z daného jednání legálně vznikla.

Pokud jde o odpovědnost z licenčních smluv uzavíraných elektronickou cestou, již jsme uvedli, že není vždy jednoduché dohledat pravou identitu nabyvatele. Na tomto místě bychom se rádi zmínili o zaručeném elektronickém podpisu, jako nástroji jednoznačné a zaručené identifikaci

⁷³ TELEEC, Ivo a Pavel TUMA. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007. ISBN 80-717-9608-5, str. 418 – 422.

osoby. Jeho úprava je zakotvena v zákoně č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu v platném znění (dále jen zákon o elektronickém podpisu). Dle názoru autorky by mohl být zaručený elektronický podpis spojený s uživatelským účtem v zařízení využívající informační technologie velmi vhodným prostředkem boje proti nelegálnímu software. Právní aspekty takového způsobu ověřování identity nabyvatele by mohly být zajímavým tématem pro zpracování další odborné práce. Je zde nadále příliš mnoho rizik spojených s možností jeho zneužití. Avšak s postupným společenským vývojem bude podobná úprava pravděpodobně nutná a spolu s technologickým vývojem bude moci být snadno spojená s identifikací podle unikátních znaků lidské bytosti (otisk prstu, skenování zorničky). Každé uzavření smlouvy na dálku by bylo následně zkontrolováno přesnou identifikací osoby provádějící právní úkon.

POZNÁMKA O DOHODĚ ACTA

Poslední dobou se do povědomí veřejnosti velmi radikálním způsobem zapsala zkratka ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreement). Tato mezinárodní dohoda v překladu označovaná jako *Obchodní dohoda proti padělání* navazuje na problematiku s autorskými právy zmiňovanou v této práci. Její ustanovení ještě nejsou platná. Tajná jednání o této dohodě mezi státy Evropské unie, Švýcarskem, Japonskem, Jižní Koreou, USA, Austrálií a dalšími, započala již roku 2007. Díky prvním neoficiálním únikům verzí této smlouvy v roce 2010 se zvedla vysoká nevole z řad uživatelů napříč státy. V reakci na únik informací byla v dubnu 2010 zveřejněna tehdy současná pracovní verze této dohody.⁷⁴

Autorka této práce však nepovažuje za důležité zabývat se bližším seznámením s touto dohodou především z důvodu, že je stále ve fázi úprav a jednání. V případě, že tato dohoda vejde oficiálně v platnost, dojde však ke značným změnám, týkajících se ochrany autorských práv, a

⁷⁴ Dostupné z: http://keionline.org/sites/default/files/acta_aug25_dc.pdf

to právě ve spojení s oblastí informačních technologií, kterou přímo upravuje.

4.5 PRÁVNÍ REŽIM SOFTWAREVÝCH LICENCÍ

Práva k nehmotným statkům jsou (na rozdíl od nehmotného statku jako takového) teritoriálně omezena a ochrana jim je poskytována na základě právního řádu státu, na jehož území je daná ochrana uplatňována (*lex loci protectionis*). Česká republika podepsala revidovanou Bernskou úmluvu a vychází tedy zásadně z tohoto principu teritoriality i v autorském zákoně. Autorský zákon se tedy použije na užití práv k autorským dílům, ke kterým dochází na území České republiky. Na přeshraniční užití však nelze jednoduše přenášet i užití právního řádu státu původu. Naopak. Právě v souvislosti se softwarovými licencemi a jejich specifickému způsobu uzavírání, se jedná o různý přístup k určení rozhodného práva.

Nejsnazší cestou je opět určení rozhodného práva smluvními stranami. Problém ovšem nastává v případě, kdy strany neodstraní typicky angloamerickou úpravu licenčních smluv k software. Zde pak mohou nastat problémy s neplatnými ujednáními v licenční smlouvě ve vztahu ke kontinentálnímu právnímu systému.

Pokud si strany neurčí rozhodné právo, je nutné přes hraniční určovatele toto právo stanovit. Vzhledem k povaze způsobů šíření software je to však značně komplikované. Teritoriální působnost autorských práv se často dostane do konfliktu s faktickým přenosem software. Faktické předání hmotného média za úplatu se totiž děje ve stále omezenější míře. Namísto toho se software stahuje z internetové sítě a platí se za něj elektronickým převodem. V této souvislosti se vyvinuly dvě teorie – emisní a komunikační. Dle emisní teorie by mělo být rozhodným právem právo toho státu, na jehož území se nachází server, ze kterého je dílo distribuováno (poskytováno veřejnosti). Podle komunikační teorie má být rozhodným právem právo státu, ze kterého k danému serveru uživatel přistoupil. Současná právní úprava se přiklání k teorii

komunikační, podobně jako se přiřklání k právnímu řádu státu nabyvatele licence. Pro oblast softwarových licencí se tento přístup však nejeví jako příliš vhodný. Pro poskytovatele licence (kterých jsou řádově stovky i tisíce) to znamená, že by se případné spory z uzavřené licenční smlouvy řídily vždy právním řádem jiného státu. I proto lze více než doporučit určení volby rozhodného práva ve smluvním ujednání licence vždy,

5. MOŽNOSTI ŘEŠENÍ SPORŮ

Jako možnosti řešení sporů z mezinárodních licenčních smluv rozeznáváme smírčí řízení, mezinárodní rozhodčí řízení a řízení před obecnými soudy.

Řízení před obecnými soudy je dobrá volba v případě, že je nutný rychlý zásah do ohrožovaných práv např. předběžným opatřením. Spory z mezinárodních licenčních smluv je jinak výhodnější řešit rozhodčím řízením. Je to také nejčastější způsob řešení sporů z licenčních smluv. Před rozhodčím soudem je možné vést spor, pouze pokud si strany tuto možnost smluvily v ustanovení licenční smlouvy (např. rozhodčí doložkou). Tzv. rozhodčí řízení je „*dobrovolné postoupení řešení sporu neutrální třetí straně, rozhodcům či rozhodčímu soudu, která vydá po provedení řízení závazné a vykonatelné rozhodnutí.*“⁷⁵ Rozhodčí soudy pak mohou fungovat buď jako stálé instituce, nebo jako zařízení ad hoc (rozhodce či senát je ustanoven pouze pro konkrétní případ). Pro řešení sporů z mezinárodních licenčních smluv upřednostňujeme užití stálých rozhodčích soudů.

Z mezinárodních smluv, které se zabývají rozhodčím řízením, můžeme uvést například následující:

Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži (1964).

Newyorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů (1958).

Vzorový zákon UNCITRAL⁷⁶ o mezinárodní obchodní arbitráži (1985).

Poslední možnost řešení sporů z mezinárodních licenčních smluv je prostřednictvím alternativního řešení sporu, tedy smírčím řízením. Nejčastější forma smírčího řízení v tomto případě je mediace, konciliace, a mini-trial. Mediace je vhodné řešení sporů, u kterých nám záleží na

⁷⁵ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-324-9, str. 42.

⁷⁶ Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo.

dobrých vztazích s protistranou. Mediace je vedena formou aktivního řešení problému a hledání řešení. Nezakládá autoritativní rozhodnutí. Základem k mediačnímu řízení je vůle obou stran k takovému způsobu řešení sporu. Pokud jedna ze stran nemá vůli řešení sporu mediací, nebude nikdy úspěšná a bude stejně nutné postoupení rozhodčímu nebo obecnému soudu. V této oblasti je důležitá Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech. Cílem této směrnice je rozšíření povědomí o možnostech řešení sporu prostřednictvím mediace. Formálním přístupem k mediaci je tzv. *mini-trial*. Je to snaha o znovuobnovení smířčího řízení prostřednictvím řízení před nezávislou třetí osobou. Konkiliace se pak od mediace liší tím, že zatímco v mediačním řízení se strany samy musí dohodnout na nějakém řešení a mediátor je zde pouze jako prostředník, u konkiliace navrhe určité řešení konkiliátor na základě slyšení obou stran.

5.1 VYBRANÁ SOUVISEJÍCÍ JUDIKATURA

Věc C-46/10: Rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 14. července 2011 (žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Højesteret — Dánsko) — *Viking Gas A/S v. Kosan Gas A/S, dříve BP Gas A/S* („Ochranné známky — Směrnice 89/104/EHS — Články 5 a 7 — Láhve na plyn chráněné jako trojrozměrná ochranná známka — Uvedení na trh držitelem výhradní licence — Činnost konkurenta držitele licence spočívající v opětovném plnění těchto láhví“). Soud judikoval, že prodejem této trojrozměrné ochranné známky spolu s plynovou náplní zákazníkovi dochází k vyčerpání práva. Konkurenční firma, která prázdné lahve zákazníkům měnila za plné stejných parametrů (trojrozměrná ochranná známka) řádně označovala lahve jménem firmy a datem plnění, takže nemohlo dojít k namítané záměně za původní výrobek firmy.

Sprech v. Netscape Communications. Corp., 150 F. Supp. 2d 585, 593-95 (SDNY 2001)

Společnost Netscape zpřístupnila na svých webových stránkách svůj vlastní software ke stažení, aniž by uživatel musel proklikat „click-throught“ licenčními podmínkami k software. Neuvedl ani typický obsah pro browse-wrap licenci (a sice že pohybem na stránkách firmy uživatel souhlasí s licenčními podmínkami). Skupinka uživatelů nařčená z porušování autorského práva podala žalobu k soudu. Netscape se bránila rozhodčí doložkou ve stanovených licenčních podmínkách. Soud judikoval, že bez náležitostí browse-wrap (upozornění) nebo click-wrap (faktické přímé zobazení) licencí není licence platná, tudíž není platná ani rozhodčí doložka. Absentovala zde tradice „meet the minds“ – tedy nesetkaly se úmysly obou stran uzavřít licenční smlouvu.

Hill v. Gateway 2000. Inc. 105 F. 3d 1147 (7th Cir. Jan. 6, 1997)

Judikuje, že licenční podmínky jsou platné s nákupem software, pokud uživatel produkt nevrátí do zákonné lhůty 30 dní od uzavření smlouvy.

Rozhodnutí č. 119/75, Terrapin (Oversas) Ltd v. Terranova Industrie C. A. Kapferer and Co.. Soud zde konstatoval, že samotná existence práva duševního vlastnictví je chráněna článkem 30 Smlouvy ES, jeho výkon však nikoliv. Nabyvatelé výlučných licencí tak nemohou bránit své právo před tzv. paralelními dovozy téhož zboží jiným subjektem.

Rozhodnutí ve věci Bristol-Meyers Squibb, Boehringer Ingelheim a Bayer proti společnosti Paranova (1996) Spojené věci C-427/93, C-429/93 a C-436/93. Společnost Paranova dovážela paralelními dovozy z několika států do Dánska léčivé přípravky z produkce uvedených farmaceutických firem – žalobců. Přípravky následně přebalovala do uniformních obalů s užitím barev typických pro výrobce originálního. Na obalu byly uvedeny

ochranné známky výrobců a prohlášení, že produkt byl vyroben těmito farmaceutickými firmami a importován a přebalen firmou Paranova. Velikost balení některých výrobků byla změněna. Soud judikoval, že pokud nedošlo k narušení původního obalu a přebaluje se pouze vnější část výrobku, není možné, aby došlo ke zhoršení stavu a kvality původního produktu a obchodování takto přebaleného produktu nemůže být bráněno.

6. PŘÍKLADY LICENČNÍCH SMLUV

Příklady licenčních smluv jsou v této práci uváděny záměrně v samostatné kapitole a nikoliv v příloze. Původně se autorka chtěla zaměřit na praktický pohled na konkrétní licenční smlouvu, ale od daného záměru upustila. Srovnání „běžné“ licenční smlouvy se smlouvou k software je evidentní i bez slovní analýzy.

6.1 BĚŽNÉ TYPY LICENČNÍCH SMLUV

LICENČNÍ SMLOUVA NAKLADATELSKÁ

nabyvatel:

Obchodní společnost Tiskárna Morava, s.r.o., Veveří 78, Brno 60200

(dále jen „nabyvatel“)

a

poskytovatelé:

1) pan Aleš Jirásek, nar. 25.9.1965, bytem Nálepkova 15, Brno 63700

2) paní Světlana Jirásková, nar. 13.5.1972, bytem Jasanová 8, Brno 63700

3) pan Arnošt Hubáček, nar. 12.7.1974, bytem Veslařská 31, Brno 63700

(dále jen „poskytovatelé“)

Strany se dne 8.10.2007 dohodly takto:

I. PROHLÁŠENÍ A SLIBY ODŠKODNĚNÍ

Strany si vzájemně prohlašují, že jejich volnost uzavřít tuto smlouvu není vyloučena ani omezena. Poskytovatelé prohlašují, že všechna ujednání v této smlouvě o nakládání s dílem vyplývají z jejich jednomyslného rozhodnutí.

Strany si vzájemně slíbují odškodnění za škodu, která jim vznikne z nesprávnosti tohoto prohlášení.

II. ÚČEL

Účelem smlouvy je zpřístupnění díla veřejnosti rozšiřováním jeho rozmnoženin (vydání díla); a to s ohledem na souladné uplatnění zájmu poskytovatelů na zhodnocení jejich majetkových práv k dílu a nabyvatele zájmu na zhodnocení jeho hospodářské investice do zpřístupnění díla, jakož i s ohledem na dosahování obecného dobra kulturního.

III. DÍLO

Druh díla: literární dílo

Název díla: Zubrohlavci

Autor (pod jeho jménem bude dílo uváděno na veřejnost) : Evžen Josef Jirásek

Jazyk: čeština;

První vydání: Republika Česko-Slovenská, 1938

IV. VÝHRADNÍ LICENCE K ROZMNOŽOVÁNÍ A ROZŠÍŘOVÁNÍ

Poskytovatelé udělují nabyvateli (nakladateli) výhradní licenci k rozmnožování díla (dále jen licence) formou rozmnoženin. Dílo bude vydáno v podobě knihy s pevnou vazbou, v obálce jejíž grafické zpracování odpovídá vážnosti a významu díla. Konečný vzhled knihy podléhá autorské korektuře. Autorskou korekturu provádí poskytovatelé licence analogicky dle ustanovení § 56 odst.3 autorského zákona. Licence zahrnuje též výhradní licenci k rozšiřování takto zhotovených rozmnoženin díla. Rozsah licence je omezen na území České Republiky, na dobu 5 let, v nákladu 1000 až 2000 kusů. Licence je udělena k užití díla v jeho původním znění.

V. NEPRODEJNÉ ROZMNOŽENINY

Pro nabyvatele 3 kusy, pro poskytovatele 9 kusů. Okamžitě po vydání knihy budou připraveny k převzetí v místě sídla nabyvatele. Neprodejné rozmnoženiny díla, včetně povinných rozmnoženin díla v zákonném množství nejsou zahrnuty do nákladu díla.

VI. VYUŽITÍ LICENCE

Nabyvatel je povinen dílo vydat ve lhůtě 1 roku a řádně dílo vypravit, to znamená zabezpečit obvyklou propagaci a všechna další obvyklá opatření. Nabyvatel je povinen rozšiřovat rozmnoženiny díla všemi obvyklými způsoby.

VII. ODMĚNA

Za udělení licence náleží poskytovatelům společná odměna pevná ve výši 200 000 Kč a nadto společná odměna výnosová ve výši 8% z ceny každého prodaného kusu. Odměna je pevná je splatná do okamžiku vydání díla na účet pana Aleše Jiráska vedeného u peněžního ústavu ČSOB číslo účtu 0300/189525313. Odměna výnosová je splatná průběžně vždy čtvrtletně přičemž poprvé na závěr čtvrtletí do kterého případně první vydání knihy.

VIII. ODEVZDÁNÍ DÍLA

Poskytovatelé jsou povinni odevzdat díla do jednoho týdne od podpisu smlouvy do vlastních rukou pověřeného zaměstnance nabyvatele v místě sídla nabyvatele. Dílo bude odevzdáno jednak v podobě výtisku prvního vydání z roku 1938 a jednak v podobě autorova původního rukopisu. Rukopis i původní výtisk je nabyvatel povinen vrátit do jednoho měsíce po obdržení. Nabyvatel je oprávněn poskytnuté materiály skenovat a pořizovat z nich fotokopie výlučně pro potřeby vydání díla. Fotokopie rukopisu nesmí být zveřejněny bez souhlasu poskytovatelů.

IX. ZVLÁŠTNÍ UJEDNÁNÍ

Poskytovatelé prohlašují, že obstaráním všech společných záležitostí ve věci této smlouvy pověřili poskytovatele Aleše Jiráska, který své závazky z toho vyplývající přijal. Též mu ostatní nabyvatelé udělují zde projevenou plnou moc ke všem právním úkonům ve věci této smlouvy, kterou tento nabyvatel přijímá.

X. ZÁVĚREČNÁ UJEDNÁNÍ

Ve věcech neupravených touto smlouvou se právní vztah mezi stranami řídí zejména autorským zákonem (z.č.121/200 Sb.). Strany potvrzují, že si smlouvu před jejím podpisem přečetly a že vyjadřuje jejich pravou a svobodnou vůli. Smlouva vstupuje v platnost a účinnost dnem jejího podpisu.

V Brně dne 8.11.2007

LICENČNÍ SMLOUVA ZNÁMKOVÁ

Společnost Edison, a. s., Otáhalova 20, Brno 60200

(dále jen „poskytovatel“)

a

Společnost Helio, s.r.o, V háji 13, Brno 60200

(dále jen „nabyvatel“)

Dne 10.11.2007 uzavřely tuto licenční smlouvu k ochranné známce:

(podle § 508 a následujících obchodního zákoníku)

I. OCHRANNÁ ZNÁMKA

Podle údajů z rejstříku ochranných známek vedeného Úřadem průmyslového vlastnictví je poskytovatel výlučným vlastníkem grafické ochranné známky, jejímž obsahem je výtvarné ztvárnění skřítky, vedené pod číslem zápisu 217487 zapsané dne 5.5.2005.

II. LICENCE

Poskytovatel na základě výše uvedených skutečností poskytuje nabyvateli oprávnění (licenci) užívat ochrannou známku uvedenou v bodě I. této smlouvy obvyklým a řádným způsobem ve smyslu zákona č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách pro všechny výrobky nebo služby, pro které je ochranná známka zapsána.

III. OMEZENÍ LICENCE

Licence je poskytnuta jako výlučná. Licence je poskytnuta co do rozsahu užívání na dobu jednoho roku pro území České republiky. Grafická podoba ochranné známky nesmí být pozměňována, doplňována či jinak upravována bez dodatečného písemného souhlasu vlastníka (poskytovatele).

IV. CENA

Nabyvatel se zavazuje zaplatit poskytovateli dohodnutou cenu ve výši 1 000 000 Kč. Celou částku se nabyvatel zavazuje uhradit na účet převodce č. 0300/123454787 nejpozději do jednoho týdne od podpisu této smlouvy. V případě prodlení s placením ceny je převodce oprávněn požadovat úrok z prodlení ve výši 1% z dlužné částky za každý den prodlení.

V. ZÁPIS DO REJSTŘÍKU

Nabyvatel podá žádost o zápis licenční smlouvy do rejstříku vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví ve smyslu zákona č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách.

VI. ZÁVĚREČNÁ UJEDNÁNÍ

Práva a povinnosti mezi stranami se řídí, nestanoví-li tato smlouva jinak, zákonem. č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách a obchodním zákoníkem. Strany potvrzují, že si smlouvu před jejím podpisem přečetly a že vyjadřuje jejich pravou a svobodnou vůli. Smlouva vstupuje v platnost a účinnost dnem jejího podpisu.

V Brně dne 10.11.2007

6.2 LICENČNÍ SMLOUVY K SOFTWARE

AVG v. 10

DŮLEŽITÉ: ČTĚTE PROSÍM POZORNĚ! TOTO JE PRÁVNÍ DOHODA ŘÍDÍCÍ VAŠE UŽÍVÁNÍ SOFTWARE A SHROMAŽĎOVÁNÍ A POUŽITÍ URČITÝCH OSOBNÍCH INFORMACÍ SPOLEČNOSTÍ AVG TECHNOLOGIES. POKUD KLIKNETE NA TLAČÍTKO „SOUHLASÍM“ NEBO NAINSTALUJETE SOFTWAREOVÝ PRODUKT DODANÝ S TOUTO SMLOUVOU (DÁLE JEN „SOFTWARE“), SOUHLASÍTE S TÍM, ŽE BUDETE TOUTO SMLOUVOU VÁZÁNI (JAKOŽTO JEDNOTLIVEC A PŘÍPADNĚ ZÁSTUPCE FYZICKÉ NEBO PRÁVNICKÉ OSOBY, NA JEJÍŽ POČÍTAČ JE SOFTWARE INSTALOVÁN) A ROVNĚŽ BERETE NA VĚDOMÍ, ŽE SPOLEČNOST AVG TECHNOLOGIES MŮŽE SHROMAŽĎOVAT URČITÉ OSOBNÍ INFORMACE VZTAHUJÍCÍ SE K VAŠEMU UŽÍVÁNÍ SOFTWARE V SOULADU S ČLÁNKEM 7 TĚTO DOHODY A NAŠIMI ZÁSADAMI OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ.

S podmínkami smlouvy nemusíte souhlasit, avšak pokud a dokud souhlas nevyjádříte, Software nebude instalován a nebudete mít právo jej používat.

Jestliže s podmínkami smlouvy nesouhlasíte, klikněte na tlačítko „**NESOUHLASÍM**“ a jedním z následujících způsobů získáte zpět částku, kterou jste za Software zaplatili:

- Pokud jste Software zakoupili ve formě souboru ke stažení, postupujte podle instrukcí, které jsou k dispozici na www.avg.com/cz-cs/support-existing a informujte nás o Vašem zájmu o vrácení zaplacené částky. Vrácená částka bude na váš účet zaslána do třiceti (30) dnů.
- Pokud jste Software zakoupili jakýmkoli jiným způsobem, zničte všechny jeho kopie (včetně archivních) a vraťte Software v původním obalu spolu s dokladem o zakoupení v místě zakoupení.

UPOZORNĚNÍ: SOFTWARE MŮŽE OBSAHOVAT „FUNKCI ČASOVÉHO OMEZENÍ“, KTERÁ UKONČÍ NEBO OMEZÍ JEHO FUNKČNOST NA KONCI DOBY PLATNOSTI (DEFINOVANÉ NÍŽE).

SOFTWAREOVÁ LICENČNÍ SMLOUVA S KONCOVÝMI UŽIVATELI

1. 1. Definice.

1. **a. Autorizované účely** znamená pro účely této smlouvy (i) osobní, nekomerční účely v případě Software nazývaného AVG Anti-Virus Free Edition, AVG LinkScanner, AVG LinkScanner pro Mac, AVG Quick ThreatScan a AVG Security Toolbar a (ii) Vaše osobní účely či interní obchodní účely Vás či Vašich Sesterských společností v případě ostatního Software.
2. **b. Sesterská společnost** znamená pro účely této smlouvy společnost kontrolující, kontrolovanou či pod společnou kontrolou s příslušnou smluvní stranou. Pojem „Kontrolovat“ znamená pro účely tohoto článku 1.b, vlastnictví více než 50% hlasovacího podílu v příslušné společnosti.
3. **c. Platné Podmínky** znamená pro účely této smlouvy podmínky specifikované (i) ve Vaší objednávce, pokud jste Software stáhli v elektronické podobě přes Internet (ii) na balení Software, pokud jste zakoupili Software na CD či jiném fyzickém médiu, nebo (iii) Vaším dodavatelem, pokud jste obdrželi Software v kombinaci s jiným hardware či software. Platné Podmínky mohou mimo jiné zahrnovat podmínky upravující trvání Počáteční Doby a maximální počet počítačů, na kterých jste oprávněni používat Software.
4. **d. AVG Technologies** znamená pro účely této smlouvy, ve vztahu k Software nazývanému AVG LinkScanner, AVG LinkScanner pro Mac, AVG Identity Protection a AVG Security Toolbar, společnost AVG Technologies CY, Ltd., založenou podle práva Kyperské republiky, a ve vztahu k ostatnímu Software, společnost AVG Technologies CZ, s.r.o., založenou podle práva České republiky.
5. **e. Free Software** znamená pro účely této smlouvy Software poskytovaný bezplatně, včetně mimo jiné Software (i) nazývaného AVG Anti-Virus Free Edition, AVG Antivirus Free: Small Business Edition, AVG LinkScanner, AVG LinkScanner pro Mac, AVG Quick ThreatScan nebo AVG Security Toolbar, (ii) poskytovaného pro zkušební účely, nebo (iii) označeného či jinak určeného jako “beta test” verze softwarového produktu.

6. **f. Počáteční Doba** znamená pro účely této smlouvy období počínající dnem, kdy jste stáhli či jinak získali Software a trvající po dobu specifikovanou v Platných Podmínkách.
 7. **g. Prodloužená Doba** má pro účely této smlouvy význam definovaný v článku 3.a této smlouvy.
 8. **h. Doba Platosti** znamená pro účely této smlouvy Počáteční Doba a všechny následující Prodloužené Doby.
- 2. Udělení licence, související ustanovení.**
1. **a. Poskytnutí licence.** AVG Technologies vám v souladu s podmínkami této smlouvy tímto uděluje nevýhradní a nepřevoditelné právo užívat Software po celou Doba Platnosti výhradně ve formě strojového nebo objektového kódu, a to výhradně pro Autorizované účely v souladu s Platnými Podmínkami. Bez ohledu na výše uvedené, (i) pokud jste obdrželi Software v kombinaci s osobním počítačem, síťovým zařízením či jiným hardwarovým produktem, Vaše licence Vás opravňuje k užití Software pouze ve spojení s příslušným hardwarovým produktem; a (ii) pokud jste obdrželi Software v kombinaci se službami či jiným software, Vaše licence Vás opravňuje k užití Software pouze ve spojení s příslušným software či službami. **JAKÉKOLIV JINÉ UŽITÍ SOFTWARE NEŽ VÝSLOVNĚ POVOLENÉ V TOMTO ČLÁNKU 2, ČI JAKÝKOLIV DALŠÍ PRODEJ NEBO DISTRIBUCE SOFTWARE ZAKLÁDÁ ZÁVAŽNÉ PORUŠENÍ TÉTO SMLOUVY A MŮŽE PORUŠIT PŘÍSLUŠNÁ AUTORSKÁ PRÁVA.**
 2. **b. Omezení.** Nesmíte se dopustit těchto jednání ani je umožnit třetí straně: (i) rozmnožovat software k jinému účelu, než je v přiměřené míře nezbytné k použití podle této smlouvy a pro účely off-line archivování a obnovy systému; (ii) instalovat Software na více počítačů, než je uvedeno v Platných Podmínkách; (iii) s výjimkou užití výslovně povolených AVG Technologies, použít jakékoli licenční číslo dodané AVG Technologies (dále jen „Licenční Číslo“) na více než jednom (1) počítači; (iv) zpřístupnit Licenční Číslo kterékoliv třetí straně s výjimkou představitelů AVG Technologies za účelem získání technické podpory pro Software; (v) zveřejnit Software nebo ho použít k jiným účelům, než k Autorizovaným účelům; (vi) s výjimkou způsobů výslovně povolených zákonem provádět zpětnou analýzu, rozebírat, dekompileovat, překládat, zpracovávat, měnit nebo extrahovat Software ani jakékoli jeho části (včetně jakýchkoli souvisejících malwarových signatur a postupů detekce malwaru); (vii) s výjimkou způsobů výslovně povolených zákonem měnit, modifikovat ani jinak upravovat Software (včetně jakýchkoli souvisejících malwarových signatur a postupů detekce malwaru); (viii) převádět, zastavovat, pronajímat, sdílet nebo poskytovat podlicence na Software jinak než v souvislosti s prodejem či jiným převodem počítače, v němž byl původně nainstalován v souladu s Platnými Podmínkami; (ix) poskytovat jakékoli třetí straně přístup nebo možnost používat Software ve středisku služeb, průběžně jej sdílet (*timesharing*), poskytovat v rámci předplatitelské služby, pronajímat nebo poskytovat aplikační služby ani jinak; (x) zrušit či obcházet, pokoušet se o zrušení nebo obcházení nebo pověřit třetí stranu nebo jí napomáhat ve zrušení nebo obcházení prostředků sloužících k omezení instalace či užívání kopií Softwaru.
 3. **c. Aktualizace.** AVG Technologies během Doby Platnosti může vydávat aktualizace Softwaru a/nebo v něm obsažených malwarových signatur (dále jen „Aktualizace“). Aktualizace jsou považovány za Software v celém rozsahu této smlouvy. Berete na vědomí, že k maximálnímu využití Softwaru musíte pravidelně stahovat Aktualizace a umožnit jejich instalaci. Berete na vědomí, že v rámci dodání Software může být Aktualizace z části nebo celá nainstalována automaticky bez jakéhokoliv Vašeho zásahu. Za žádných okolností nemá AVG Technologies povinnost poskytovat Aktualizace po ukončení platnosti této smlouvy. AVG Technologies si vyhrazuje právo ukončit poskytování Aktualizací pro jakoukoli verzi Softwaru s výjimkou poslední vydané verze Softwaru, či pro použití Softwaru ve spojení s jinými než nejaktuálnější vydanými verzemi operačních systémů, emailových programů, webových prohlížečů a jiného softwaru třetích stran.
 4. **d. Komentáře zákazníků.** AVG Technologies vítá Vaše komentáře a názory týkající se Softwaru, včetně upozornění na chyby, závady a selhání Softwaru a Vaše návrhy pro doplňující vlastnosti a funkce. Prosím zašlete nám Vaše komentáře a názory prostřednictvím webového formuláře, který naleznete na adrese www.avg.com/cz-cs/customer-feedback. AVG Technologies nemá povinnost odpovídat na jakékoli takové dotazy či návrhy. Zasláním Vašeho dotazu či komentáře prostřednictvím výše zmíněného formuláře udělujete AVG Technologies časově neomezené, neodvolatelné, bezplatné celosvětové oprávnění a licenci na základě Vašeho duševního vlastnictví implementovat Vaše komentáře a návrhy do Softwaru a dalších produktů a služeb poskytovaných AVG Technologies, jejími pobočkami a jejich právoplatnými držiteli licencí, poskytovateli licencí a jejich právními nástupci.
 5. **e. Srovnávací testy.** Nesmíte provádět, ani umožnit jakékoli třetí osobě provádět, srovnávací či jiné testování jakéhokoliv AVG Software, zveřejňovat či jinak publikovat výsledky takového testování bez předchozího písemného souhlasu AVG Technologies. Žádosti o souhlas s

prováděním srovnávacích a jiných testů směřujte prostřednictvím sekce srovnávací testy, testování na stránkách AVG Technologies www.avg.com.

3. 3. Prodloužení doby Platnosti; ukončení smlouvy.

1. **a. Prodloužení doby Platnosti.** AVG Technologies Vám může před ukončením Počáteční Doby či aktuální Prodloužené Doby nabídnout možnost prodloužit licenci udělenou na základě této smlouvy za aktuální cenu stanovenou AVG Technologies. Pokud budete postupovat podle instrukcí v takové nabídce obsažených a zaplatíte cenu v takové nabídce uvedenou, bude Doba Platnosti rozšířena o příslušnou dobu (*Prodloužená Doba*).
2. **b. Ukončení smlouvy.** Kromě důvodů vyplývajících ze zákona nebo zvyklostí (*equity*) může AVG Technologies kdykoli ukončit tuto smlouvu s vyloučením odpovědnosti (i) kdykoliv na základě upozornění 5 dní před ukončením této smlouvy za podmínky, že Vám AVG Technologies, na základě vlastního užívání, poskytne náhradu licenčních poplatků, které jste zaplatili za aktuální Doby Platnosti, nebo Vám udělí licenci na podobný produkt po zbytek Doby Platnosti; či (ii) kdykoliv bez předchozího upozornění pokud porušíte tuto smlouvu závažným způsobem.
3. **c. Účinky ukončení smlouvy.** Při vypršení Doby Platnosti nebo ukončení této smlouvy musíte přestat Software používat, AVG Technologies vám může přestat poskytovat Aktualizace a *funkčnost software může být ukončena*. Články 4, 5, 6 a 7 této smlouvy zůstávají v platnosti i po vypršení Doby Platnosti nebo ukončení této smlouvy.

4. 4. Vlastnická práva.

AVG Technologies si vyhrazuje všechna práva k Softwaru, která nejsou výslovně uvedena v této smlouvě. Veškerá autorská práva, ochranné známky a další možná práva k duševnímu vlastnictví související se Softwarem (včetně, mimo jiné, malwarových signatur a jiných datových souborů, obrázků zobrazovaných v Softwaru a na obrazovce, stejně jako jakékoli dokumentace týkající se Softwaru) jsou majetkem AVG Technologies nebo jeho poskytovatelů licencí a jsou chráněny autorskoprávními předpisy Spojených států amerických a dalších zemí, mezinárodními úmluvami a dalšími aplikovatelnými právními předpisy. Jakákoli kopie Softwaru, kterou jste podle této smlouvy oprávněni zhotovit, musí obsahovat úplné doložky o autorských a jiných právech, které byly obsaženy v původní kopii Softwaru.

5. 5. Záruky.

1. **a. Obecné.** AVG Technologies zaručuje, že při dodání softwaru a po dobu třiceti (30) dní po jeho dodání bude (i) nosič (pokud je vůbec Software na nosiči dodáván), na němž je Software dodán, bez faktických vad a že (ii) s ohledem na podmínky v článku 5(c), Software bude v podstatných ohledech fungovat v souladu s příslušnými specifikacemi. Výše uvedená záruka se vztahuje pouze na Software v původně dodané podobě, nikoli na Aktualizace. Vaším jediným a výhradním nárokem při nedodržení této záruky je právo na výměnu vadného nosiče nebo Softwaru, nebo dle uvážení AVG Technologies vrácení Softwaru proti celé zaplacené částce. Abyste mohli využít svá práva uvedená v tomto článku 5, musíte odinstalovat a zničit všechny kopie Softwaru, které jste vytvořili (včetně všech archivních kopií) a (i) pokud jste Software zakoupili ve formě souboru ke stažení, postupujte podle pokynů uvedených na www.avg.com/cz-cs/support-existing nebo (ii) pokud jste Software zakoupili jakýmkoli jiným způsobem, vraťte Software v původním obalu s dokladem o zakoupení v místě zakoupení.
2. **b. Free Software.** VE VZTAHU K FREE SOFTWARE SE USTANOVENÍ TOHOTO ČLÁNKU 5.b UPLATNÍ NAMÍSTO USTANOVENÍ ČLÁNKU 5.a. VEŠKERÝ SOFTWARE JE POSKYTNUT TAK, JAK JE, BEZ ZÁRUKY A BEZ PODPORY ČI JINÉ SLUŽBY ZE STRANY AVG TECHNOLOGIES.
3. **c. Vyloučení záruk.** S VÝJIMKOU PŘÍPADŮ VÝSLOVNĚ UVEDENÝCH V ČLÁNKU 5.a TÉTO SMLOUVY AVG TECHNOLOGIES NEPŘEBÍRÁ A NEUZNÁVÁ JAKÉKOLI DALŠÍ VÝSLOVNÉ ZÁRUKY NEBO ZÁRUKY VYPLÝVAJÍCÍ Z PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ, TÝKAJÍCÍ SE SOFTWARE, NOSIČŮ A JAKÉHOKOLI PŘEDMĚTU TÉTO SMLOUVY VČETNĚ, MIMO JINÉ, ZÁKONNÉ ZÁRUKY OBCHODOVATELNOSTI, ZÁKONNÉ ZÁRUKY VHODNOSTI K URČITÉMU ÚČELU A ZÁKONNÉ ZÁRUKY NEPORUŠENÍ PRÁV TŘETÍCH OSOB. AVG TECHNOLOGIES NEZARUČUJE, ŽE SOFTWARE BUDE FUNGOVAT BEZ PŘERUŠENÍ A BEZ CHYB ANI ŽE SOFTWARE POSKYTNE 100% OCHRANU. V některých právních řádech není povoleno omezit zákonné záruky, proto pro vás výše uvedená omezení nemusí platit. Můžete mít jiná práva, která se v různých právních řádech liší.
4. **d. Hazardní prostředí.** Berete tímto na vědomí, že Software není určen či licencován k použití v hazardních prostředích, včetně a nevylučně provozování jaderných zařízení, leteckých

navigačních systémů, systémů kontroly letecké dopravy, systémů podpory života, zbraňových systémů a jakýchkoliv dalších prostředí, ve kterých by mohlo dojít k tělesnému zranění či úmrtí vlivem selhání či nemožnosti použití Softwaru. Aniž by tento článek omezoval ustanovení článků 5.b a 5.c této smlouvy, AVG Technologies a její poskytovatelé licence se tímto zřikají veškerých výslovných či implicitních záruk a odpovědností za užití Softwaru v takovýchto prostředích.

6. 6. Omezení odpovědnosti.

AVG TECHNOLOGIES ANI JEJÍ DODAVATELÉ ČI PRODEJCI NEODPOVÍDAJÍ VÁM NEBO JAKÉKOLI TŘETÍ OSOBĚ ZA JAKÉKOLI NEPŘÍMÉ, NÁSLEDNÉ, VEDLEJŠÍ, SANKČNÍ ANI ZVLÁŠTNÍ ŠKODY (VČETNĚ, MIMO JINÉ, USĚHO ZISKU NEBO VÝNOSŮ, ZTRÁTY SOUKROMÍ, ZTRÁTY UŽITKU Z JAKÉHOKOLI POČÍTAČE NEBO SOFTWARE VČETNĚ TOHOTO SOFTWARE, PŘERUŠENÍ PROVOZU, ZTRÁTY OBCHODNÍCH INFORMACÍ A JINÉ PENĚŽNÍ ZTRÁTY), VZNIKLÉ V SOUVISLOTI S TOUTO SMLOUVOU NEBO SOFTWAREM, KTERÝ JE NA JEJÍM ZÁKLADĚ POSKYTOVÁN, A TO ANI V PŘÍPADĚ, ŽE BYLA AVG TECHNOLOGIES NA MOŽNOST VZNIKU TĚCHTO ŠKOD UPOZORNĚNA, PŘIČEMŽ NEBUDE BRÁN ZŘETEL NA PŘÍČINU ŠKODY ČI TEORII ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU. OMEZENÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU DLE PŘEDCHOZÍ VĚTY SE UPLATNÍ V MAXIMÁLNÍM ROZSAHU PŘÍPUSTNÉM APLIKOVATELNÝMI PRÁVNÍMI PŘEDPISY. ODPOVĚDNOST AVG TECHNOLOGIES ZA ŠKODU SOUVISEJÍCÍ SE SOFTWAREM V ŽÁDNÉM PŘÍPADĚ NEPŘESÁHNE ČÁSTKU, KTEROU JSTE ZA SOFTWARE SKUTEČNĚ ZAPLATILI, NEBO ČÁSTKU ODPOVÍDAJÍCÍ DOPORUČENÉ PRODEJNÍ CENĚ SOFTWARE DLE CENÍKU AVG TECHNOLOGIES KE DNI ZÍSKÁNÍ SOFTWARE (NEBO V PŘÍPADĚ FREE SOFTWARE ČÁSTKU US\$5.00) PODLE TOHO, KTERÁ Z TĚCHTO ČÁSTEK BUDE NIŽŠÍ. VÝŠE UVEDENÉ OMEZENÍ PLATÍ, I KDYŽ Z JAKÉHOKOLI DŮVODU NEDOJDE K NAPLNĚNÍ ZÁKLADNÍHO ÚČELU JAKÉHOKOLI OMEZENÉHO NÁROKU.

7. 7. Ochrana informací a bezpečnost.

1. **a. Obecné.** Berete na vědomí, že AVG Technologies shromažďuje určité informace týkající se uživatelů Softwaru včetně určitých údajů umožňujících osobní identifikaci a informace o počítači koncového uživatele, které zahrnují (i) určité informace o Vašem počítačovém software a hardware, jako je například Vaše IP adresa, operační systém, informace týkající se Software a jeho nainstalovaných součástí, webový prohlížeč a jeho verze, (ii) data týkající se potenciálního ohrožení Vašeho počítače ze strany malwarových hrozeb a cíle takového ohrožení, včetně těchto informací: název souborů, šifrovací hash, prodejce, velikost, časové známky, informace o zachytných bodech Vašeho počítačového systému, které mohou zahrnovat cestu, složku a názvy aplikací (iii) kopie aplikací, souborů či programů, které jsou považovány za škodlivé či infikované nebo by mohly obsahovat potenciální hrozby a informace týkající se chování těchto programů, které bylo příčinou jejich označení za škodlivé či infikované a nastavení či konfigurace aplikací, jako např. přiřazené klíče registrů a (iv) informace ohledně aplikací a souborů, které byly neoprávněně označeny za škodlivé, tj. ty aplikace, které byly uživatelem autorizovány k provozu či používány poté, co byly označeny za škodlivé. Tímto souhlasíte s tím, aby AVG Technologies takové údaje shromažďovala a používala, a že shromažďování a používání těchto informací AVG Technologies se řídí Zásadami ochrany osobních údajů AVG Technologies, které jsou k dispozici na stránce www.avg.com, a které může AVG Technologies průběžně revidovat.
2. **b. Registrační informace.** Aktivace Software může vyžadovat Vaši registraci (či registraci třetí strany, kterou jste pověřili, aby tuto registraci provedla Vaším jménem) u AVG Technologies prostřednictvím Internetu či telefonu. Materiální podmínkou pro udělení licencí na základě této smlouvy je přesnost a úplnost informací, které takto poskytnete přímo nebo prostřednictvím třetí strany AVG Technologies k datu registrace. BEZ OHLEDU NA USTANOVENÍ ZÁSAD OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ AVG TECHNOLOGIES SOUHLASÍTE S TÍM, ABY (i) AVG TECHNOLOGIES SDÍLELA VAŠE KONTAKTNÍ INFORMACE SE SVÝMI DISTRIBUTORY, RESELLERY A DALŠÍMI OBCHODNÍMI PARTNERY, A (ii) VÁM AVG TECHNOLOGIES, JEJÍ DISTRIBUTOŘI, RESELLERŮ A DALŠÍ OBCHODNÍ PARTNEŘI POSKYTOVALI INFORMACE, KTERÉ PRO VÁS MOHOU BÝT RELEVANTNÍ, VČETNĚ NABÍDEK SOFTWARE, SLUŽEB A DALŠÍCH PRODUKTŮ.
3. **c. Toolbar.** Ustanovení tohoto článku 7.c se vztahují na Software nazývaný *AVG Security Toolbar*. NAINSTALOVÁNÍM NÁSTROJE TOOLBAR UZNÁVÁTE A SOUHLASÍTE S TÍM, ABY TENTO NÁSTROJ ZMĚNIL NASTAVENÍ VAŠEHO PROHLÍŽEČE V ČÁSTI „DNS ERROR PAGE“ A „ERROR 404 PAGE“. TENTO NÁSTROJ ROVNĚŽ MŮŽE SDĚLOVAT URČITÉ ZÁKLADNÍ UŽIVATELSKÉ INFORMACE DODAVATELI TOOLBARU ČI JEHO PŘEDSTAVITELI, KTERÉ PŘEDUJÍ SLOŽÍ DODAVATELI TOOLBARU ČI JEHO PŘEDSTAVITELI KE SHROMAŽDOVÁNÍ GLOBÁLNÍCH STATISTICKÝCH ÚDAJŮ TÝKAJÍCÍCH SE POUŽÍVÁNÍ TOHOTO NÁSTROJE JEHO UŽIVATELI (např. počet instalací a individuálních uživatelů, počet

kliknutí, které jsou na nástroj učiněny, počet vyhledávání uskutečněných uživateli, atd.). Tato statistická data nezahrnují a nebudou zahrnovat žádné osobní informace o uživateli.

8. 8. Smluvní podmínky produktů třetích stran.

Odsouhlasením této Smlouvy berete na vědomí a souhlasíte s tím, že jakékoliv produkty třetích stran, včetně hardware, software a služeb, které Vám dodá AVG Technologies, zahrnují záruky a/nebo jiné smluvní podmínky původního výrobce takovýchto produktů a dále berete na vědomí a potvrzujete, že jste si přečetli a odsouhlasili takovéto podmínky specifické pro takovéto hardwarové a softwarové produkty a služby, které jsou k dispozici na stránkách www.avg.com/cz-cs/eula/specific.

9. 9. Firewall Windows.

Odsouhlasením této Smlouvy berete na vědomí a souhlasíte s tím, že Software může během své instalace deaktivovat prvek Windows firewall a nahradit ji prvkem firewall dodávaným se Software. Jakmile Software odinstalujete, budete vyzváni k aktivování prvku Windows firewall. AVG Technologies Vám velmi doporučuje aktivovat prvek Windows firewall jakmile bude Software odinstalován.

10. 10. Různé.

1. **a. Oznámení.** AVG Technologies vám může sdělit jakékoli oznámení prostřednictvím automaticky otevřeného (pop-up) okna, dialogového okna nebo jiné funkce, i když toto upozornění nemusíte obdržet, pokud a dokud Software nespustíte. Tato upozornění budou považována za doručená k datu, kdy je AVG Technologies poprvé sdělí pomocí Softwaru bez ohledu na to, kdy jste je skutečně obdrželi.
2. **b. Licence pro státní instituce v USA.** Veškerý Software poskytovaný státním institucím v USA je poskytován s komerčními licenčními právy a omezeními uvedenými v této smlouvě. AVG Technologies si vyhrazuje veškerá nezveřejněná práva podle autorskoprávních předpisů USA.
3. **c. Úplná smlouva.** Tato smlouva představuje úplnou smlouvu mezi stranami a nahrazuje veškerá předchozí ústní či písemná sdělení, vyjádření a dohody týkající se předmětu této smlouvy.
4. **d. Dodatky; zřeknutí se práv.** Tato smlouva může být celkově nebo částečně upravena nebo změněna pouze na základě písemné smlouvy náležitě podepsané oběma smluvními stranami nebo na základě další elektronické smlouvy předložené AVG Technologies a vámi odsouhlasené. Nebude-li AVG Technologies vyžadovat nebo vymáhat přísné plnění všech ustanovení této smlouvy, nebude to považováno za zřeknutí se jakéhokoli ustanovení či práva.
5. **e. Oddělitelnost.** Strany si přejí a trvají na tom, aby veškerá ustanovení této smlouvy byla vymahatelná v úplném rozsahu povoleném právními předpisy. Pokud je některé ustanovení této smlouvy nebo jeho použití na určitou osobu či skutečnost v jakémkoli rozsahu shledáno úplně nebo částečně nezákonným, neplatným či nevymahatelným, bude toto ustanovení interpretováno způsobem, který umožňuje jeho maximální vymahatelnost podle příslušného právního předpisu. Vedle ustanovení, která byla shledána nezákonnými, neplatnými nebo nevymahatelnými zůstávají veškerá ostatní ustanovení smlouvy a jejich použití na jakoukoli osobu či skutečnost v každém případě plně platná a účinná.
6. **f. Rozhodné právo.** Tato smlouva se řídí zákony státu Delaware. Výlučně příslušný je v případě jakéhokoli sporu státní nebo federální soud se sídlem ve státě Delaware. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží nebude na tuto smlouvu aplikována.
7. **g. Vývozní kontroly.** Berete na vědomí, že části Softwaru mohou pocházet z USA. Souhlasíte s dodržováním veškerých příslušných zákonů USA a mezinárodních zákonů, které se vztahují na vývoz a opětovný vývoz Softwaru včetně nařízení správy exportu USA (*U.S. Export Administration Regulations*) a omezení koncových uživatelů, koncového použití a omezení míst určených vydaných vládami USA a jiných států.
8. **h. Omezení nároků třetích stran.** Tato smlouva je uzavírána ve prospěch Váš a AVG Technologies. Třetí strana, která není stranou této smlouvy, není oprávněna vznést žalobní nárok na základě této smlouvy.
9. **i. Jazyk.** Výchozím a rozhodujícím jazykem této Smlouvy je angličtina. Pokud vám AVG Technologies pro usnadnění poskytne jednu nebo více přeložených verzí, v případě konfliktu nebo nesrovnalostí platí anglická jazyková verze.

ZÁVĚR

Autorka této diplomové práce si nekladla za cíl obsáhnout celou problematiku danou tématem. To by svým rozsahem značně přesahovalo rozsah magisterské absolventské práce. Jejím cílem bylo poukázat na stále rostoucí význam licenčních smluv s mezinárodním prvkem v každodenním životě nejen obchodníků, vynálezců a autorů, ale také nás „obyčejných“ uživatelů. Nízká právní povědomost mezi uživateli autorských děl, zejména počítačových programů, vede k řadě problémů nejen na straně nabyvatelů licencí, ale také jejich poskytovatelů. Ačkoliv jsou práva duševního vlastnictví předmětem množství mezinárodních smluv a náplní činnosti mnoha světových organizací (z nichž práce uvádí jen malou část), přesto dochází k jejich porušování a k významným sporům v dané oblasti. Autorka se v této práci pokusila poukázat na problematiku, která se vyvíjí již po staletí a jejíž význam vykazuje neustále rostoucí tendenci. S prvním připojením do internetové sítě se každý člověk, každá země stane součástí světa ovládaného licencemi. Oblast softwarových licencí je, přes nepopiratelnou obrovskou důležitost, často opomíjena a věnuje se jí neúměrně malé množství odborníků. Cíl práce – upozornit na postavení softwarových licencí v oblasti mezinárodního práva v kontextu s běžnými mezinárodními licenčními smlouvami – byl dle názoru autorky naplněn.

RESUMÉ

The theme of this diploma thesis is international license treaties issue. The author's aim was not to deal with the whole topic but to focus on an increasing importance of license agreements with international bindings in ordinary life of businessmen, inventors, creators and generally all the people. This matter is not new it has been developing several hundred years and keeping the upward trend of importance. A poor legal foreknowledge among work of art users, especially computer programs, leads to many difficulties on both sides – creators or providers and acquirers or purchasers of licenses. Despite the fact that the intellectual property is being solved in a lot of treaties and employs many international organizations it has been broken in various ways and many substantial causes have been probated. The first connection into the Internet means to become a part of a world of licenses. Although the software licenses issue is significant it has been ignored very often and only a few jurists are interested in it. This work should point at the software licenses in the international law context and its relations to the common license treaties.

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ

TIŠTĚNÉ PUBLIKACE

ALIKHAN, Shahid a Raghunath MASHELKAR. *Intellectual property and competitive strategies in 21st century / by Shahid Alikhan and Raghunath Mashelkar*. 2nd ed. Frederick, MD: Aspen Publishers [distributor], 2009. ISBN 90-411-2644-9.

BAINBRIDGE, David I. *Introduction to computer law*. 4th ed. Harlow, England: Longman, 2000. ISBN 05-824-2334-1.

BEJČEK, Josef et al. *Kurs obchodního práva: obchodní závazky*. 5. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-337-0.

BEST, Reba A, D PICQUET. *Computer law and software protection: a bibliography of crime, liability, abuse, and security, 1984 through 1992*. London: McFarland, 1993. ISBN 08-995-0840-5.

BOHÁČEK, Martin. *Národní knihovna knihovnická revue / Národní knihovna ČR: Licenční smlouvy ve vztahu ke knihovnám*. Národní knihovna ČR, 2001, roč. 2001, č. 4. ISSN 1214-0678. Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/NKKR0104/0104242.html>. str. 242 - 265.

BORSKÝ, Emil a Vladimír DOLEŽIL. *Licenční smlouva*. Praha: Československá obchodní komora, 1964. Zákoník mezinárodního obchodu v komerční praxi, svazek 6.

CERMAK, Jiri. *Internet a autorske pravo*. 2. aktualizovane a rozsirene vyd. Praha: Linde Praha, 2003. ISBN 80-720-1423-4.

DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO*. Praha: Linde, 2004, 225 s. ISBN 80-720-1467-6.

DOLEŽIL, Vladimír. *Licenční smlouvy v mezinárodním obchodě*. Praha: SNTL, 1965.

ELIÁŠ, Karel et al. *Kurs obchodního práva: obecná část: soutěžní právo*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007. Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-1795-834.

FRIEDLAND, Jerold A. *Understanding international business and financial transactions*. Newark, NJ: LexisNexis, 2002. Understanding series (New York, N.Y.). ISBN 08-205-5698-X.

HANUŠ, Zbyněk. *Mezinárodní licenční smlouva*. Brno, 30. 6. 2009. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005. Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 80-7179-879-7.

JANSA, Lukáš a Petr OTEVŘEL. *Softwarové právo: praktický průvodce právní problematikou v IT*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3458-0 (BROŽ.).

KNAP, Karel, Milena OPLTOVÁ, Jan KRÍŽ a Michal RŮŽIČKA. *Práva k nehmotným statkům*. 1.vyd. Praha: Codex, 1994. ISBN 80-901-1853-4.

KOUKAL, Pavel. MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ. *Základy autorského práva* [online]. 19.3.2010 [cit. 2012-03-25].

KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 6. opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2004. ISBN 80-723-9167-4.

KUČERA, Zdeněk et al. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. Právnické učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3801-083.

MAISNER, Martin. *Základy softwarového práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Právní monografie. ISBN 978-807-3576-387.

MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-320-5.

REITHMANN a MARTINY. *Internationales Vertragsrecht: das internationale Privatrecht der Schuldverträge*. 7., neu bearb. Aufl. Köln: O. Schmidt, 2010. ISBN 978-350-4451-547.

ROZEHNALOVA, Nadezda a Vladimír TYC. *Evropský justiční prostor v civilních otázkách*. Brno: Masarykova univerzita, 2003. ISBN 80-210-3054-2.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a unitrostátním obchodním styku*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-324-9 (VáZ.).

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-807-3575-625.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Mezinárodní právo obchodní: I. část, obchodní transakce*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 162. ISBN 80-210-1518-7.

SLANINA, Jan. *Vybrané dokumenty ke studiu mezinárodního práva soukromého a práva mezinárodního obchodu*. 1. vyd. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2002, 239 s. ISBN 80-864-7306-6.

SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. 1. vyd. Praha: ORAC, 2003, 150 s. ISBN 80-861-9963-0.

SMEJKAL, Vladimír. *Internet a §§§*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0058-1.

TELEC, Ivo. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 1994. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 82. ISBN 80-857-6511-X.

TELEC, Ivo. *Přehled práva duševního vlastnictví*. 1. vyd. Brno: DOPLNĚK, 2002. ISBN 80-723-9110-0.

TELEC, Ivo a Pavel TUMA. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007. ISBN 80-717-9608-5.

TŮMA, Pavel. *Smluvní licence v autorském právu*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2007. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-807-1795-735.

TÝČ, Vladimír. *Průmyslová a autorská práva v mezinárodním obchodě*. 1.vyd. Praha: Linde, 1997. ISBN 80-720-1102-2.

TÝČ, Vladimír. *Mezinárodní úprava ochrany průmyslových a autorských práv*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 65. ISBN 80-210-0650-1.

TELEC, Ivo. *O nehmotných statcích a duševním vlastnictví*. Právní rozhledy : časopis pro všechna právní odvětví, Praha, C. H. Beck, vol. 5, no. 11, 1997. ISSN 1210-6410, 1997, str. 549 - 554.

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI. *Využití licencí – Metodika IV. Příloha č. 2, Druhy licenčních smluv*. Efektivní transfer znalostí EF TRANS. Investice do rozvoje vzdělávání 2010.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Příklady licenčních smluv [online] [Cit. 2012-03-10] Dostupné z:

www.honzaplsek.cz/law/seminarky/dusevni%20vlastnictvi%202.pdf

KASPAR, Michael. Mezinárodní organizace v oblasti duševního vlastnictví, nejdůležitější mezinárodní smlouvy, právní rámec ochrany a prosazování práv EU. In: NOVÁK, Pavel, Karel ŠINDELKA a Michael KASPAR. Prosazování práv z duševního vlastnictví: Učební texty. Elso group, 2007, str. 27 - 35. Publikace je základní učební pomůckou vzdělávacího systému projektu „Support to Enforcement of Intel: I. díl, sešit 2. Dostupné z:

www.dusevni vlastnictvi.cz/assets/vyukove-materialy/TextyIIfinal.pdf

MUNKOVÁ, Jindřiška. Právní rámec prosazování práv k duševnímu vlastnictví. Platné právní normy – výklad nejdůležitějších pojmů. In: MUNKOVÁ, Jindřiška, Ladislav JAKL, Hans-Georf LANDFERMANN, Cornelius RENNER. Prosazování práv z duševního vlastnictví: Učební texty. Elso group, 2007, str. 5 - 21. Publikace je základní učební pomůckou vzdělávacího systému projektu „Support to Enforcement of Intel: I. díl, sešit 1. Dostupné z:

www.dusevni vlastnictvi.cz/assets/vyukove-materialy/TextyIfinal.pdf

JAKL, Ladislav. Licence a převody v oblasti průmyslových práv. In: JEŽEK, Jiří, Jindřich ŠPAČEK, David ŠTROS, Jiří ČERMÁK, Jan MATĚJKA, Milan KUNZ, Karel ČERMÁK Jr., Ladislav JAKL, Karel ČERMÁK, Martin BOHÁČEK, Filip HRUŠKA, Karel ČADA, Vratislav DVOŘÁK, Pavel Novák. Prosazování práv z duševního vlastnictví: Učební texty. HP Invent, 2003, str. 146-153. Publikace je základní učební pomůckou vzdělávacího systému projektu „Enforcement of Intellectual Property Rights“ (Phare 2001). Dostupné z:

www.dusevni vlastnictvi.cz/assets/vyukove-materialy/prosazovanipravdusevni vlastnictvi.pdf

VOBORNÍK, Martin. *Porušování autorských práv k počítačovým programům. Softwarové pirátství*. In: POPELKOVÁ, Věra, David ŠTROS, Martion VOBORNÍK. *Prosazování práv z duševního vlastnictví: Učební texty*. Elso group, 2007, str. 39 - 49. Publikace je základní učební pomůckou vzdělávacího systému projektu „Support to Enforcement of Intel: II. díl, sešit 1. Dostupné z: www.dusevniuvlastnictvi.cz/assets/vyukove-materialy/pprIII.pdf

Praktická příručka PRÁVNÍ RÁDCE:

- 5/2003 : KUPKA, Petr. *Právní prostředky ochrany průmyslového vlastnictví*.
- 2/2004 : TELEČ, Ivo, Pavel TŮMA. *Přehled práva duševního vlastnictví a jeho právní ochrany v České republice*.
- 2/2005 : TEYSCHLOVÁ, Eva. *Licenční smlouva k předmětům průmyslového vlastnictví*.

Dostupné z: <http://pravnicaradce.ihned.cz/archiv/>

ABZ.cz: slovník cizích slov. [online]. [cit. 2012-01-21].

Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/licence>

ABZ.cz: slovník cizích slov. [online]. [cit. 2012-01-25].

Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/opce>

Ministerstvo zahraničních věcí: Mezinárodní smlouvy. [online]. [cit. 2012-02-22]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/mezinarodni_smlouvy/index.html

Téměř polovina Čechů si pořizuje software nelegálně. [online]. 14. 9. 2011[cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/136265-temer-polovina-cechu-si-porizuje-software-nelegalne/>

BOHÁČEK, Martin. Národní knihovna knihovnická revue / Národní Knihovna ČR: Licenční smlouvy ve vztahu ke knihovnám. Národní knihovna ČR, 2001, roč. 2001, č. 4. ISSN 1214-0678, str. 242 - 265.

Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/NKKR0104/0104242.html>

WOLF, Karel. Jan Gruntorád: Jednou z killer aplikací pro IPv6 by mohly být mobilní telefony (rozhovor s historií Cesnetu) [online]. Lupa CZ, 27. 3. 2009 [cit. 2012-03-05].

Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/jan-gruntorad-jednou-z-killer-aplikaci-pro-ipv6/>

AUJEZDSKÝ, Josef. Právní aspekty krabicového software. [online] Lupa CZ. 12. 11. 2003 [cit. 2012-03-06]

Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/pravni-aspekty-krabicoveho-software/>

DOČEKAL, Daniel. Co je ACTA a proč se této „dohody“ bát? [online]. Lupa CZ, 30. 1. 2012 [cit. 2012-03-24]

Dostupné z <http://www.lupa.cz/clanky/co-je-to-acta-a-proc-se-teto-dohody-bat/>

Licenční podmínky spol. Microsoft pro OEM software. [online]. [cit. 2012-03-05].

Dostupné z: http://download.microsoft.com/Documents/UseTerms/Windows7_Home_Basic_Czech_5af98e27-7a92-46a7-89d7-e6f68faebc8c.pdf

Copycenter, objasnění pojmu.

Dostupné z: <http://catb.org/%7Eesr/jargon/html/C/copycenter.html>

Diskuze ohledně OEM software:

http://www.abclinuxu.cz/blog/kamil_paral/2008/8/vraceni-licence-windows-u-lenovo-cr

<http://www.abclinuxu.cz/blog/dumblog/2010/9/navraceni-refundace-licence-win7-lenovu>

www.bsa.org – oficiální stránky Business Software Alliance

www.fsf.org – oficiální stránky Free Software Foundation

<http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.txt> - licenční podmínky GNU/ GPL 3.0

http://keionline.org/sites/default/files/acta_aug25_dc.pdf ust. ACTA.

PRÁVNÍ NORMY

ČESKÉ

- ▶ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- ▶ Zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním (ZMPS)
- ▶ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
- ▶ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- ▶ Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- ▶ Zákon č. 216/2006 Sb. který mění původní zákon č. 121/2000 Sb., o autorském právu, o právech souvisejících s autorským právem a některé další zákony.

UNIJNÍ

- ▶ Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. Června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I)
- ▶ Nařízení Rady č. 2081/92 z 14.července 1992, o ochraně zeměpisných označení a označení původu výrobků, ve znění nařízení Rady č. 535/97, 1086/97, 796/2000, 692/2003 a 806/2003
- ▶

MEZINÁRODNÍ

- ▶ Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřená k podpisu v Římě dne 19. Června 1980 (Římská úmluva)
- ▶ Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)
- ▶ Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů
- ▶ Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu
- ▶ Bernská úmluva na ochranu literárních a uměleckých děl
- ▶ Smlouva o autorském právu (WIPO Copyright Treaty)
- ▶ Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví
- ▶ Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví
- ▶ Evropská dohoda o formálních požadavcích kladených na přihlášku patentu.
- ▶ Evropská dohoda o mezinárodním patentovém třídění
- ▶ Dohoda o unii kaci některých pojmů hmotného patentového práva
- ▶ Smlouva o patentové spolupráci
- ▶ Madridská dohoda o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek
- ▶ Protokol k Madridské dohodě týkající se mezinárodní registrace ochranných známek
- ▶ Protokol k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek
- ▶ Niceská úmluva o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek
- ▶ Vídeňská úmluva o mezinárodním třídění obrazových prvků ochranných známek
- ▶ Smlouva o známkovém právu
- ▶ Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů
- ▶ Haagská dohoda o mezinárodním přihlašování průmyslových vzorů a modelů

